

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115224579
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2115224579.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Bibiány Ťažiarovej a JUDr. Daši Kontríkovej v spore žalobkyne: SPP - distribúcia, a.s., Mlynské nivy 44/b, 825 11 Bratislava, IČO: 35910739, zastúpenej splnomocnenkyňou: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36862711, proti žalovanej: D. U., rod. D., nar. XX. C. XXXX, trvalo bytom U. F. H., ul. M. U. XXXX/X, o zaplatenie 1.893,64 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 23. októbra 2019 č. k. 16C/455/2015-440, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietajúcej žalobu, v časti náhrady trov konania strán a štátu (II., III. a IV. výrok) **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaná má proti žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Trnava, č. k. 16C/455/2015-22 zo dňa 20.11.2015, v plnom rozsahu; II. žalobu zamietol; III. žalovanému (poznámka odvolacieho súdu - pôvodnému žalovanému: D. U., nar. XX. E. XXXX, naposledy bytom U. F. H., F. U. XXXX/X, zomrel XX.X.XXXX v Q.) priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%; IV. štátu priznal voči žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. čl. 15 ods. 1 a 2, § 209 ods. 1 a 2, § 265 ods. 1, § 266 ods. 1 a 3 CSP (zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov); § 52 ods. 4, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, § 488, § 489, § 494 O.z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov); § 2 písm. c/ body 3, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 18, 19, 20 a 22, § 3 písm. c/ body 4, 5, 9, 10, 11, 12 a 14, § 82 ods. 1 písm. d/ a ods. 2 až 4 ZoE (zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov); § 15 ods. 6 písm. d/ zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 17 ods. 3 a 6 ZoZT (zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov).

Vecne dôvodil, že žalobou z 25.9.2015, doručenou Okresnému súdu Trnava dňa 5.10.2015, sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 1.893,64 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 1.893,64 eur od 25.6.2014 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že na odbernom mieste žalovaného (D. U.) v období od 19.6.2013 do 27.3.2014 dochádzalo k odberu zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ktorý odber je v zmysle § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE považovaný za neoprávnený. Porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii (plomby) bolo potvrdené aj znaleckým posudkom. Žalobkyňa vyčíslila škodu v súlade s vyhláškou Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z. z. vo výške 1.893,64 eur a vystavila faktúru č. 9000180865 z 10.6.2014, splatnú dňa 24.6.2014, ktorú žalovaný nezaplatil.

Súd prvej inštancie vo veci najskôr rozhodol platobným rozkazom č. k. 16C/455/2015-22 z 20.11.2015, proti ktorému podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote vecne odôvodnený odpor, preto súd vo výroku I. tohto rozsudku platobný rozkaz zrušil v plnom rozsahu.

Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu uviedol, že má za to, že z jeho strany nikdy nedošlo k neoprávnenému odberu plynu, pričom žalobkyňa nie je oprávnená od neho žiadať náhradu škody, ktorá jej reálne nikdy nevznikla. Nebol mu známy žiadny neoprávnený odber plynu prostredníctvom plynomeru, nebol si vedomý žiadneho poškodenia meradla plynu ani zabezpečovacieho zariadenia, pričom ani nedisponuje technickými ani odbornými znalosťami, ktoré by mu umožňovali akúkoľvek manipuláciu so zariadením. Ani nezaznamenal poškodenie ochrannej skrinky, meradla zemného plynu alebo zabezpečovacieho zariadenia. Domnieva sa, že meradlo plynu meralo hodnoty odobratého zemného plynu správne, žalobkyňa sa touto skutočnosťou mala zaoberať a preukázateľne dokázať nefunkčnosť tohto meradla a nielen poškodenie zabezpečovacieho zariadenia. V opačnom prípade je dôvodné sa domnievať, že meradlo meralo správne, a teda k žiadnemu pochybeniu alebo nepresnosti pri určení množstva spotrebovaného plynu nemohlo dôjsť. Nárok na náhradu škody je nedôvodný a neoprávnený, nakoľko neboli splnené materiálne a formálne podmienky vzniku nároku na náhradu škody. Podľa žalovaného nebolo preukázané, že meracie zariadenie nemeria hodnoty správne a že žalobkyni vznikla škoda. Podmienkou vzniku nároku na náhradu škody je nespochybniteľné preukázanie porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím (porušenie právnej povinnosti) a následkom (vzniknutou škodou). Vzniknutá škoda musí byť skutočná a musí byť bez pochybností spôsobená práve porušením právnej povinnosti (nepostačuje existencia len domnejšej škody). Preukázanie poškodenia plomby nie je dôkazom o tom, či reálne došlo k neoprávnenému odberu, a teda k vzniku škody. Na výpočet škody žalobkyňa aplikovala vykonávací predpis, avšak podľa § 82 ods. 4 ZoE mala byť údajná škoda, ktorej vznik žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, určená pomocou typového diagramu dodávky. Náklady spojené so zisťovaním a odstraňovaním neoprávneného odberu zemného plynu síce žalobkyňa v rámci vyúčtovania škody vyčíslila, avšak žiadnym spôsobom nepreukázala. Navrhol, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 16C/455/2015-267 z 26.1.2017 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.893,64 eur s 5,15 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.893,64 eur od 25.6.2014 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Súčasne súd žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie, ktorým žiadal odvolací súd, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietla a žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 10Co/263/2017-329, 10Co/160/2018 zo dňa 7.1.2019, vo výroku I. uznesenia napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, vo výroku II. napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým viazaný, opätovne vec prejednať, v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie (teraz už výlučne podľa príslušných ustanovení CSP o vykonávaní dôkazov), výsledky celého konania zhodnotiť a až potom o veci rozhodnúť, pričom je potrebné náležite sa vysporiadať s relevantnou právnou i skutkovou argumentáciou strán sporu a nové rozhodnutie náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2, ods. 3 CSP odôvodniť. V novom konečnom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o nároku na náhradu trov konania vrátane nároku na náhradu trov - výdavkov štátu.

Súd prvej inštancie bol po doplnení dokazovania názoru, že v prejednávanvej veci sa nejedná o spotrebiteľský spor, keď žalobkyňou uplatnený nárok nemá základ v spotrebiteľskej zmluve. Ide o nárok na náhradu škody vzniknutú v príčinnej súvislosti s neoprávneným odberom plynu, preto žalovaný v konaní nemá postavenie spotrebiteľa.

Žalobkyňa je distribútor zemného plynu, a teda je vlastníkom potrubí, cez ktoré sa vedie zemný plyn. Uvedené potrubia predstavujú prepravnú sieť, cez ktorú sa prepravuje plyn, ktorý nakupujú dodávateľia zemného plynu, pričom za zemný plyn, ktorý je v sieti, zodpovedá prevádzkovateľ distribučnej siete. Na zabezpečenie riadneho fungovania siete musí žalobkyňa do siete plyn dodávať, tento predáva dodávateľom, ktorí následne dodávajú plyn na základe zmlúv jednotlivým odberateľom. Pre určenie množstva odobratého plynu sú určujúce údaje z meradla plynu, pričom platí, že ak zanikla platnosť overenia meradla, údaj o množstve odberateľom spotrebovaného plynu, ktorý vykazuje takto poškodené meradlo, nie je možné použiť v obchodnom styku. Množstvo odberateľom spotrebovaného plynu, ktoré vykazuje takéto meradlo, teda nemôže vyfakturovať odberateľovi jeho dodávateľ, pretože dodávateľia platia za distribúciu skutočne odobratého plynu ich odberateľmi v prípade, ak toto bolo zistené meradlom s platným overením. Ak meradlo nemá platné overenie, nejedná sa o plyn, ktorý patrí konkrétnemu

dodávateľovi. Nakoľko žalobkyňa mala za to, že zanikla platnosť overenia meradla, z tohto dôvodu žalobkyňa distribuovala (dopravila) jeho odberateľovi 0 m³ zemného plynu a dodávateľ žalobkyni z tohto dôvodu zaplatil sumu 0 Eur. Plyn patriaci žalobkyni sa zo siete teda odoberá v tých prípadoch, v ktorých konkrétny konečný odberateľ neodoberá plyn, ktorý patrí jeho zmluvnému dodávateľovi. Keďže plyn bol v rozhodnom období žalovanému skutočne dodaný, čo nebolo v konaní sporné, a zároveň za toto obdobie za odber plynu nezaplatil svojmu dodávateľovi (ZSE Energia, a. s.), nakoľko mu boli preddavky vrátené ako preplatok, súd prvej inštancie uzavrel, že škoda (ak vznikla) vznikla práve žalobkyni. Aktívna legitímácia žalobkyne (prevádzkovateľa distribučnej siete) by bola potom daná v zmysle § 82 ods. 2 ZoE, kde je žalobkyňa uvedená ako jeden zo subjektov oprávnených uplatňovať si náhradu škody v prípade neoprávneného odberu.

S prihliadnutím na vykonané dokazovanie mal však súd predovšetkým za to, že v konaní nie je možné považovať za preukázané tvrdenie žalobkyne, že by na odbernom mieste žalovaného došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, od ktorej skutočnosti odvodzovala žalobkyňa svoj nárok na náhradu škody voči žalovanému. Žalobkyňa spolu so žalobou predložila znalecký posudok znalca z odboru kriminalistika, odvetvie mechanoskopia. Súčasťou znaleckého posudku nebola doložka v zmysle § 209 ods. 2 CSP (a síce, že si je znalec vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku), preto nebolo možné pri vykonávaní tohto dôkazu postupovať akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca. Znalec bol preto vypočutý na pojednávaní len ako svedok a zároveň závery znaleckého posudku je možné podrobiť hodnoteniu z hľadiska ich správnosti. Ak by znalecký posudok bol doplnený o doložku v zmysle § 209 ods. 2 CSP, odborné závery by nepodliehali hodnoteniu z hľadiska ich správnosti, ale súd by mohol hodnotiť len presvedčivosť posudku, a to pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k posudzovaným skutočnostiam, zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Znamená to, že súkromný znalecký posudok neopätrený doložkou v súlade s § 209 ods. 2 CSP podlieha prísnejšiemu hodnoteniu, a to nielen pokiaľ ide o jeho presvedčivosť, logickosť, ale aj pokiaľ ide o správnosť odborných záverov. Z uvedeného vyplýva, že v prípade absencie doložky je možné vykonať dokazovanie znaleckým posudkom predloženým stranou sporu iba ako listinou. Nad rámec súd uviedol, že opatrenie znaleckého posudku uvedenou doložkou je možné aj dodatočne, a to ako dodatok k znaleckému posudku.

Zákonom predpísané náležitosti písomne vyhotoveného znaleckého posudku upravuje § 17 ZoZT, ktorý v odseku 6 požaduje, aby znalec v časti „posudok“ uviedol opis predmetu znaleckého skúmania a skutočností, na ktoré pri úkone znaleckej činnosti prihliadal, aby tiež uviedol postup, na ktorého základe sa dopracoval k odpovediam na otázky položené zadávateľom a k splneniu ním uložených úloh. Zároveň zákon požaduje, aby celková skladba znaleckého posudku umožňovala preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť postupov. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že na plombe plynomera došlo k odstráneniu jedného zaisťovacieho prvku plomby, avšak sporné bolo kedy k tomuto poškodeniu prišlo. V znaleckom posudku predloženom znalcom sa v rámci opisu postupu znalca pri znaleckej činnosti uvádza, že z plynomeru znalec demontoval plastovú plombu číselníka, pričom zistil, že plombu bolo možné demontovať pri použití pomerne malej sily. Ďalej znalec uvádza, že optickým skúmaním povrchu plomby zistil poškodenie - odstránenie jedného zaisťovacieho prvku plomby, čo umožňuje jej demontáž pri použití pomerne malej sily. S poukazom na to, že v prejednávanej veci malo dôjsť k poškodeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii práve a len odstránením jedného zaisťovacieho prvku (nie výmenou plomby za novú označenú falošnou raznicou) považuje súd takýto opis postupu za nedostatočný, aby bolo možné urobiť záver o preskúmateľnosti znaleckého posudku a prihliadať na jeho záver ako na nepochybný. Z uvedeného opisu totiž nie je zrejmé, akú konkrétnu silu bolo potrebné použiť pri demontáži plomby, táto sila nie je kvantifikovaná, znalec neurobil ani obrazovo-zvukový záznam, aby bolo možné preskúmať, o akú „pomerne malú silu“ sa jednalo. Vysvetlenie znalca ako svedka na pojednávaní (že pri demontáži predtým nepoškodenej plomby dochádza k zvukovému efektu, že pri demontáži plomby, kus ktorý chýba, zostáva v plynomeri a keby to odtrhol on, musel by ho tam vidieť, pričom vylúčil, že by mu tento kúsok mohol vypadnúť pri stole, kde robí) súd nepovažoval za postačujúce a nemôže konvalidovať vadu znaleckého posudku, a síce nepreskúmateľnosť postupu znalca, keď nič z toho, čo svedok uviedol na pojednávaní, prípadne žalobkyňa vo vyjadreniach, v znaleckom posudku nebolo výslovne zaznamenané. Znalcovi nič nebránilo použiť pri vyberaní plomby silomer (pružinový alebo digitálny) a odmerať silu potrebnú pri vytiahnutí plomby a túto zdokumentovať. Prípadne bolo možné vyhotoviť obrazovo-zvukový záznam, na ktorom by bolo zachytené vyťahovanie plomby, ktoré podľa znalca býva spojené so zvukom v závislosti od toho, či je zarážka alebo zarážky poškodené alebo nie. Iba tak by v prípade spochybnenia priebehu znaleckého dokazovania bolo možné v tomto konaní preskúmať, či znalcom zdokumentovaná sila (ak by bola zdokumentovaná) zodpovedala absencii jedného zaisťovacieho prvku na plombe a urobiť

jednoznačný záver, že zaisťovací prvok v čase znaleckého skúmania chýbal, a že nedošlo k jeho poškodeniu počas znaleckého skúmania. Ak sila potrebná na vytiahnutie plomby, prípadne sprievodný zvuk pri vyťahovaní plomby zdokumentované neboli, nie je možné považovať znalecký posudok za preskúmateľný, nakoľko opis priebehu znaleckého skúmania neumožňuje preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť postupov. V takom prípade nie je možné vylúčiť, že k poškodeniu zaisťovacieho prvku došlo až v priebehu znaleckého skúmania. Súd poukázal na skutočnosť, že ak záver znaleckého posudku znie, že došlo k poškodeniu jedného zaisťovacieho prvku plomby, vyžaduje sa, aby spôsob, akým znalec k takémuto záveru prišiel, bol preskúmateľný priamo zo znaleckého posudku, teda aby znalec riadne zdokumentoval porušovanie zabezpečovacieho zariadenia - plomby. Ešte naliehavejšia je takáto požiadavka v prípade, ak zadávateľom znaleckého posudku nebol súd, ale jedna zo strán sporu (ktorej je výsledok znaleckého dokazovania na prospech) a zároveň druhá strana nemala možnosť sa zúčastniť pri znaleckom dokazovaní, a tiež v prípade, že ak účel znaleckého posudku je uvedené „potvrdenie“ neoprávneného odberu, ktoré sugestívne ladenie otázky môže vzbudzovať pochybnosti o objektívnosti znaleckého posudku. V súčasnosti už nie je možné zistiť, a to ani znaleckým skúmaním, kedy došlo k poškodeniu zaisťovacieho prvku. Pri takomto nedostatku znaleckého posudku, keď záver znaleckého posudku (že na plombe bol odstránený jeden zaisťovací prvok plomby, na ktorú skutočnosť mal prísť znalec pri znaleckom skúmaní) nie je jednoznačne preskúmateľný, resp. nie je možné ho považovať za hodnoverný pre nepreskúmateľnosť postupu znalca, nie je možné na znalecký posudok ako na dôkaz prihladať a z neho vychádzať. Podporne súd poukazuje na rozsudok NS ČR, sp. zn. 30 Cdo 3614/2009 zo dňa 21. 12. 2010, podľa ktorého „závery znaleckého posudku nemožno bez ďalšieho preberať, ale je treba v prípade potreby ich overovať i inými dôkazmi, a to najmä vtedy, ak môžu byť pochybnosti o správnosti záverov znaleckého posudku“.

Súd upozornil, že znalec nezistil, že by došlo k falšovaniu plomby, nakoľko uzavrel, že sporný odtlačok čeluste plombovacích klieští a kontrolný odtlačok mohli byť vytvorené čelustou toho istého nástroja. Znamená to teda, že plomba pri číselníku meradla nebola vymenená, išlo o pôvodnú plombu. Zasiachnutie do číselníka meradla sa môže vykonať spôsobom, že sa odstráni plomba na kryte číselníka, po čom je možné kryt číselníka odstrániť a na číselníku je možné pretočiť jednotlivé číslice, pričom následne bude plynomer zaznamenávať spotrebu bez toho, aby bolo možné akýmkoľvek spôsobom zistiť, o koľko m³ bol číselník stočený. Ak však nedošlo k nahradeniu plomby novou (keďže odtlačok raznice bol v poriadku), nie je zrejmé, akým spôsobom by mohlo dôjsť k opakovanému vyberaniu a vkladaniu plomby (za účelom zasahovania do číselníka meradla), nakoľko znalec v posudku nekonštatoval, že by boli okraje plomby poškodené a niesli známky napr. vypačovania. Ak znalec uviedol, že si myslí, že uvedené by bolo možné za pomoci nejakého zariadenia, ktoré by bolo schopné vytiahnuť vzduch a vytiahnuť plombu, ale on to neskúšal, súd poukazuje na to, že svedok je znalcom v odbore kriminalistika, odvetvie mechanoskopia, ktorého predmetom skúmania je vznik, vyhľadávanie, zaisťovanie a skúmanie stôp nástrojov s cieľom zistenia spôsobu ich použitia, mechanizmu pôsobenia a ich identifikácie, a to v procese objasňovania kriminalisticky relevantnej udalosti, z čoho vyplýva, že nie je kompetentný sa vyjadrovať k možným spôsobom vyberania plomby, ale len k prípadným stopám nástrojov pri ich použití. Okrem toho, zo žalobkyňou uvádzaného zoznamu zaisteného falšovateľského náčinia ani nevyplýva, že by zahŕňal prístroj umožňujúci vytiahnutie plomby napr. podtlakom.

Súd prvej inštancie mal za to, že žalobkyni sa v konaní nepodarilo preukázať ani vznik škody, pričom ani prípadné preukázanie porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na meradle a preukázanie odberu plynu takýmto meradlom nepostačuje na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, pretože žalobkyňa je tiež povinná preukázať, že jej skutočne vznikla škoda, keď samotný vznik škody nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky. Dal do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/291/2014 z 25.8.2015, v ktorom odvolací súd uvádza, že „odberateľovi (žalovanému) vznikne povinnosť uhradiť prevádzkovateľovi prepravnej siete (žalobcovi) skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla - teda základným predpokladom vzniku nároku je existencia skutočne vzniknutej škody. ... Nie je možné súhlasiť s tvrdením žalobcu, že predpokladom (úspešného) uplatnenia nároku na náhradu škody je, v tomto prípade neoprávneného odberu plynu, len preukázanie skutočnosti, že na meradle bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a že takýmto meradlom dochádzalo k odberu plynu. Odvolací súd zastáva názor, že citované ustanovenia zákona nezabavujú žalobcu povinnosti preukázať, že mu vznikla skutočná škoda (v zmysle vyššie uvedeného). Samotný vznik škody tiež nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky, keď odsek 3 citovaného ustanovenia je možné aplikovať iba v prípade nemožnosti vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Predtým, ako k takémuto výpočtu dôjde, je však nevyhnutné mať vznik skutočnej škody preukázaný“.

V súvislosti s predloženým výpisom zo zoznamov zaistených v trestnom konaní súd uviedol, že v uvedenom trestnom konaní nešlo o neoprávnený odber plynu, ale o neoprávnený odber elektriny. Nebolo preukázané, za akým účelom boli záznamy robené, žiadna osoba v súvislosti s týmito zoznamami a neoprávneným odberom plynu nie je trestne stíhaná. Nie je preto možné uzavrieť, že nepochybne ide o zoznam plynomerov, na ktorých bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pretože nebolo preukázané, že by boli uvedené zoznamy použité ako dôkaz v trestnom konaní týkajúcom sa neoprávneného odberu plynu. Nebolo preukázané žiadnym právoplatným rozhodnutím súdu vydaným v trestnom konaní, že by sa organizovaná skupina venovala stáčaniu plynomerov. Žalobkyňa nepreukázala, že by v minulosti už bol na odbernom mieste zistený neoprávnený odber plynu. Pokiaľ ide o výšku škody preukázovanú vyhláškou, keďže neboli preukázané predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, bolo by nehospodárne vykonávať dokazovanie ohľadom výšky škody.

Súd prvej inštancie poukázal i na to, že aj v prípade, ak by bol preukázaný bez pochybností neoprávnený odber plynu, žalobkyňa má v zmysle ust. § 82 ods. 3 ZoE povinnosť v prvom rade vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, a až keď to nie je možné, má použiť spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, ktorý stanovuje vyhláška, prípadne i typový diagram dodávky. Žalobkyňa sa ani nepokúsila vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. V prípade výšky žalobkyňou uplatňovanej škody v zmysle vyhlášky súd poukázal na skutočnosť, že vyčíslenie škody v zmysle uvedenej vyhlášky pôsobí ako sankcia za neoprávnený odber, a nie ako náhrada škody plniaca funkciu kompenzačnú a preventívnu, keď za obdobie tvrdeného neoprávneného odberu od 19.6.2013 do 27.3.2014 to mala byť spotreba vo výške 4.670,40 m³ (viď výpočet škody na č. I. 5 - 6), pričom takéto vyčíslenie škody niekoľkonásobne prekračuje reálnu spotrebu žalovaného, resp. akéhokoľvek bežného odberateľa. Kým spotreba plynu žalovaným za obdobie od 19.6. 2012 do 18.6.2013 bola vo výške 1.750 m³ (viď vyúčtovacia faktúra na č. I. 81), za obdobie tvrdeného neoprávneného odberu od 19.6.2013 do 27.3.2014 to mala byť spotreba vo výške 4.670,40 m³ (viď výpočet škody na č. I. 5 - 6), čo je viac ako dva a pol násobok. Súd dal do pozornosti nález Ústavného súdu ČR z 11. 8.2015 sp. zn. I. ÚS 668/15, týkajúci sa neoprávneného odberu elektrickej energie, s ktorého závermi sa súd prvej inštancie stotožnil. Ústavný súd v odôvodnení poukázal na uznesenie, sp. zn. Pl. ÚS 29/13 z 1.4.2014, v ktorom uviedol, že súdy v odôvodnených prípadoch nemusia nutne paušálne akceptovať spôsob výpočtu na základe vyhlášky. Napríklad pokiaľ súd dospeje k záveru, že v danom prípade by bol taký postup v rozpore so zákonom, a to napríklad z dôvodu, že by taký výpočet náhrady škody nezaisťoval iba naplnenie kompenzačného princípu, ale by ním malo dôjsť v rozpore so zákonným zmocnením k akejsi nadkompenzácii poškodeného či k určitej forme sankcie neoprávneného odberateľa, je všeobecný súd povinný v danom prípade vykonávajúci právny predpis neaplikovať alebo ho aplikovať len sčasti a vo zvyšku postupovať podľa všeobecnej občianskoprávnej úpravy, prípadne obsah vykonávajúceho právneho predpisu, za účelom určenia skutočnej škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny, podľa kritérií všeobecnej občianskoprávnej úpravy, náležite modifikovať. Podporne súd poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/291/2014 z 25.8.2015, v ktorom odvolací súd poukázal na vyššie uvedený nález a uvádza, že „z odôvodnenia nálezu možno analogicky aplikovať na prejednávanú vec závery, že súd prvého stupňa správne neakceptoval paušálny spôsob výpočtu na základe vyhlášky, keď taký postup by bol v rozpore so zákonom, a to z dôvodu, že taký výpočet náhrady škody by nezaisťoval len kompenzačný princíp, ale by ním došlo v rozpore so zákonom k akejsi nadkompenzácii poškodeného či k určitej forme sankcií neoprávneného odberateľa (viď i nález ÚS ČR sp. zn. Pl. ÚS 29/13 z 1.4.2014). I v danej veci možno konštatovať, že výška fiktívnej škody vypočítaná podľa právnych predpisov sa vychýľuje zo spravodlivej rovnováhy medzi legitímnym záujmom žalobkyne ako dodávateľa plynu na náhrade skutočnej škody a zásahom do majetkových práv neoprávneného odberateľa, nakoľko je v neprospech neoprávneného odberateľa, že i napriek veľkej váhe sledovaného legitímného cieľa dodávateľa (ochrana jeho práv a všeobecný verejný záujem) ide o neprimeraný zásah do majetkových práv žalovaného. Pri posudzovaní tejto spravodlivej rovnováhy je nutné vychádzať z toho, že občianskoprávny inštitút náhrady škody plní funkciu kompenzačnú a preventívnu a výška škody nemôže byť sankciou za neoprávnený odber“.

Nakoľko súd nemal preukázaný nárok žalobkyne na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom, nebolo dôvodné zaoberať sa námietkou premlčania vznesenou žalovaným, nakoľko súd mal za to, že tu nie je právo, ktoré by sa mohlo premlčať.

Základnými predpokladmi vzniku občianskoprávnej zodpovednosti je porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. Vyššie uvedené zistenia viedli súd k záveru, že v konaní nebolo žalobkyňou jednoznačne a bez pochyb preukázané, že došlo k porušeniu zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii a k neoprávnenému odberu

zemného plynu (protiprávny úkon) a ku vzniku škody a v akej výške. Napriek tomu, že v danom prípade nároku na náhradu škody nie je potrebné zisťovať zavinenie, nakoľko ide o objektívnu zodpovednosť odberateľa plynu, mal súd za to, že žalobkyňa nepreukázala predpoklady objektívnej zodpovednosti, keď neunesla dôkazné bremeno ohľadom preukázania porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ani toho, že jej vznikla škoda, z čoho súd vyvodil ten právny záver, že žaloba je v celom rozsahu nedôvodná, a preto ju v celom rozsahu vo výroku II. rozsudku zamietol. Poukázal na skutočnosť, že hoci žalobkyňa má za to, že vie, koho zavinením jej mala vzniknúť škoda (konaním osoby V. B., resp. členov organizovanej skupiny), zvolila cestu domáhania sa náhrady škody voči odberateľovi, hoci podľa názoru súdu subjektívna zodpovednosť za spôsobenú škodu prípadného páchatel'a trestného činu má prednosť pred zodpovednosťou objektívnou.

Súd nevykonal dôkaz navrhnutý žalobkyňou, a síce dopyt na orgány činné v trestnom konaní, či fotokópia zo zoznamu skutočne pochádza zo zoznamu zaisteného v trestnom konaní, nakoľko žalovaný toto nespороval. Rovnako súd nevykonal ani návrh žalovaného na vykonanie dôkazu, a to dopyt na Úrad hraničnej a cudzineckej polície za účelom vyžiadania informácie o tom, kedy a na základe akého právneho titulu bol žalobkyni predmetný zoznam poskytnutý, ktorým chcel žalovaný preukázať porušenie povinnosti žalobkyne spočívajúcej v neprímeranom vykonávaní kontrol odberných miest, čím nepredchádzala vzniku ďalších škôd, nakoľko v konaní nebol preukázaný vznik škody a nebolo potrebné, aby sa týmto súd zaoberal. Ďalej súd nedoplnil dokazovanie výsluchom žalobkyne, nakoľko uvedené dokazovanie by nevedlo k inému rozhodnutiu súdu, keďže neboli preukázané predpoklady zodpovednosti za škodu, a išlo by o neehospodárne predlžovanie konania. Nevykonal dôkaz navrhnutý žalovaným, a to demonštráciu demontáže plomby na modelovom plynomeri, nakoľko predvedenie demontáže plomby by pre súd nemalo žiadnu výpovednú hodnotu. Z rovnakého dôvodu súd nevykonal ani dopyt na Úrad hraničnej a cudzineckej polície za účelom zistenia, kedy a z akého titulu bol žalobkyni poskytnutý tzv. zoznam. Rovnako súd nevykonal ani opätovný výsluch znalca v postavení svedka, nakoľko tento dôkaz súd už vykonal, znalec zodpovedal na otázky súvisiace so znaleckým dokazovaním a jeho hodnovernosťou a opätovné vykonanie tohto dôkazu súdom by bolo neúčelné, neefektívne a neehospodárne.

Žalobkyni by nebolo možné priznať požadovanú istinu s príslušenstvom ani titulom bezdôvodného obohatenia, pretože v danom prípade nešlo o žiadnu z foriem bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 O.z., resp. § 454 O.z., keď právnym dôvodom odoberania zemného plynu žalovaným z prepravnej siete žalobkyne v rozhodnom období bola platná zmluva o dodávke zemného plynu, ktorú mal žalovaný uzavretú so svojím dodávateľom - spoločnosťou SPP, a. s., a od 1.7.2013 so spoločnosťou ZSE Energia, a. s. Pretože nešlo o neoprávnený odber zemného plynu, nebol postup žalobkyne, ktorým oznámila dodávateľovi zemného plynu spotrebu žalovaného za rozhodnuté obdobie vo výške 0 m3 správny. K odobratiu zemného plynu žalovaným v tomto období totiž na základe uzavretej zmluvy o dodávke zemného plynu dochádzalo z distribučnej kapacity jeho zmluvného dodávateľa a nie z kapacity prevádzkovateľa prepravnej siete. Na strane žalovaného nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení vo vzťahu k žalobkyni, pretože skutočnosť, že žalovaný nakoniec svojmu dodávateľovi za svoju skutočnú spotrebu zemného plynu v rozhodnom období nezaplatil, zavinila žalobkyňa oznámením nesprávnych údajov, na základe ktorých dodávateľ žalovanému prijaté platby vrátil. Pretože v danom prípade nešlo o neoprávnený odber zemného plynu, mohol by si dodávateľ, v prípade oznámenia mu žalobkyňou správnej výšky spotreby zemného plynu žalovaným v rozhodnom období uplatniť voči žalovanému zaplataenie ceny za spotrebovaný zemný plyn. V danom prípade však neboli žalobkyňou preukázané podmienky pre priznanie jej čo i len časti žalovanej sumy titulom bezdôvodného obohatenia, keď vzhľadom na pochybenie žalobkyne, sa na jej úkor neobohatil žalovaný, ale prípadne mohlo dôjsť k obohateniu dodávateľa zemného plynu, ktorý tak mohol ušetriť svoju kapacitu, na úkor kapacity prevádzkovateľa siete.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ust. čl. 3 ods. 1, čl. č ods. 2, § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 CSP, čl. 20 ods. 1 veta prvá Zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) a plným úspechom žalovaného v konaní, čo v konečnom dôsledku znamená nárok žalovaného voči žalobkyni na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100 % trov konania.

Uznesením súdu prvej inštancie č. k. 16C/455/2015-161 z 29.9.2016, bolo svedkovi Ing. Petrovi Leškovi priznané svedočné vo výške 21,20 eur, ktoré bolo poukázané zo štátnych rozpočtových prostriedkov, čím v konaní vznikli trovy štátu, ktoré je potrebné nahradiť. Trovy štátu s účinnosťou do 30.6.2016 upravovalo ustanovenie § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého mal štát podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Občiansky súdny poriadok bol s účinnosťou od 1.7.2016 zrušený s tým, že ho nahradil nový procesný poriadok, a to CSP, ktorý trovy štátu neupravuje. Súd preto, rozhodujúc o trovách štátu, rozhodol podľa čl. 4 ods. 2 CSP v spojení s

§ 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, keď vo výroku IV. rozsudku priznal štátu náhradu trov konania voči neúspešnej žalobkyni, a to podľa rozsahu jej neúspechu v konaní, t. j. v rozsahu 100 %.

O výške náhrady trov konania žalovaného (výrok III.), ako aj o výške náhrady trov konania štátu (výrok IV.) bude rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu jeho výrokov II. až IV. podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zrušenie v napadnutej časti a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedla odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Citovala body 81-83 odôvodnenia napadnutého rozsudku s tým, že takto zistený skutkový stav podľa názoru žalobkyne neobstojí a to z nasledujúcich dôvodov: Súd prvej inštancie na jednej strane konštatuje, že medzi stranami sporu nie je sporné poškodenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácií, napriek tomu vo vzťahu k nároku žalobkyne, tento nárok zamietol z dôvodu, že súd nemal toto poškodenie dostatočne preukázané, mal pochybnosti o momente poškodenia zabezpečenia plynového meradla, pričom aj napriek svedeckej výpovedi znalca a bez akéhokoľvek relevantného dôkazného pričinenia žalovaného v tejto otázke, súd bez ďalšieho svojej pochybnosti interpretoval v prospech žalovaného. Podľa názoru žalobkyne v civilnom procese neexistuje zákonné ustanovenie resp. iná zásada, ktorá by súdu umožňovala rozhodnúť v pochybnostiach v prospech žalovanej (pasívnej) strany sporu. Práve na účel vyvrátenia pochybností slúži fáza dokazovania, v rámci ktorej však prvoinštančný súd nesprávne zistil skutkový stav veci a to aj napriek tomu, že počas dokazovania znalec na pojednávaní dňa 30.6.2016 opísal proces akým došlo k preskúmaniu a následnému zisteniu poškodenia zabezpečenia plynového meradla. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd mal pochybnosti v súvislosti s termínom „použitie malej sily“, avšak znalec vo svojej výpovedi jasne a zrozumiteľne uviedol, že termín malá sila použil preto, lebo na jednej z plômb chýbal zabezpečovací prvok a práve preto bolo možné plombu demontovať použitím „pomerné malej sily“, nakoľko jej zabezpečenie bolo oslabené (poškodené). Z uvedeného dôvodu, teda nie je na mieste meranie stupňa použitej sily, tak ako to naznačil súd prvej inštancie. Uvedené poškodenie v podobe absentujúceho zabezpečenia plomby je reálnym faktom vnímateľným v objektívnej realite a preto je potrebné z tohto faktu vychádzať, najmä keď bolo potvrdené z odborného hľadiska, zatiaľ čo spochybňovanie odbornosti tohto zistenia vychádza len z laického spochybňovania bez toho aby tieto pochybnosti mali oporu v inom odbornom vyjadrení. Súčasne znalec absolútne jednoznačne vylúčil možnosť, že by zabezpečovací prvok plomby mohol vypadnúť počas toho, ako mal plynové meradlo na znaleckom skúmaní. Tvrdenia opačného charakteru bez toho, aby boli podložené nejakou odbornou alternatívou, je potrebné vnímať len ako nepodložené špekulácie zo strany žalovaného. Z uvedeného dôvodu podľa žalobkyne nemôže bez ďalšieho súd konštatovať, že k poškodeniu zabezpečenia plomby plynového meradla mohlo dôjsť aj pri demontáži resp. znaleckom skúmaní, toľko keď tomu nenasvedčuje absolútne žiadna objektívna okolnosť. V súvislosti s demontážou samotnej plomby číselníka meradla, znalec tiež uviedol plomba, ktorú ide „ľahko“ demontovať vydáva zvukový efekt, ktorý znalec v procesnom postavení svedka vnímal svojimi zmyslami, čím je spoľahlivo zachovaný účel svedeckej výpovede, ktorá má slúžiť k spoľahlivému objasneniu skutkového stavu veci. Konštatovanie súdu, že uvedené javy, (ktoré znalec ako svedok vnímal a neskôr opísal) mali byť zdokumentované je len veľmi subjektívnym a žiadnym zákonným predpokladom nepodporeným tvrdením. Jedná sa len o názor súdu ako prispieť k objasneniu skutkového stavu, pričom žalobkyňa k skutkovému stavu veci prispela tým, že zabezpečila jednak znalecký posudok a tiež svedeckú výpoveď znalca, zatiaľ čo žalovaný okrem svojej vlastnej výpovede neprispel k objasneniu skutkového stavu v zásade ničím. Nesprávnosť a akákoľvek rozumná, spravodlivá a racionálna úvaha súdu pri zisťovaní skutkového stavu veci absentuje aj pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia rozhodnutia totiž vôbec nevyplýva akým spôsobom hodnotil prvoinštančný súd znalecký posudok vo vzájomnej súvislosti s chronologicky neskôr poskytnutou výpoveďou znalca. Súd v tejto súvislosti len poznamenal, že znalcovi nič nebránilo aby všetky skutočnosti, ktoré uviedol pred súdom zároveň v rámci vyhotovenia znaleckého posudku zdokumentoval. Avšak na audiovizuálne alebo zvukové zaznamenávanie znaleckého skúmania zabezpečenia meradla (ako to súd prvej inštancie predpokladal) nebol žiadny zákonný dôvod, t.j. znalcovi táto povinnosť nevyplýva explicitne zo žiadneho právneho predpisu a teda s ohľadom na ústavnú tézu, podľa ktorej môže orgán štátnej správy (súd) ukladať len povinnosti explicitne ustanovené zákonom, nie je žiadnym spôsobom oprávnené zo strany súdu sankcionovať nepreskúmateľnosťou žalobkyňou predložený dôkaz. Je možné súhlasiť s tým, že prípadné audiovizuálne či zvukové zaznamenanie znaleckého skúmania meradla by bolo ku prospechu veci, avšak na toto nebol a doposiaľ nie je zákonný dôvod, pričom všetky súvisiace pochybnosti so skúmaním plynového meradla boli zo strany znalca neskôr jeho osobnou výpoveďou objasnené, avšak

súd toto objasnenie zo strany znalca pri svojom konečnom rozhodovaní absolútne bagatelizoval resp. takmer vôbec nebral v úvahu a to aj napriek tomu, že sa jednalo o svedeckú výpoveď, ktorá mala charakter odborného vyjadrenia osoby (znalca), ktorý popísal jednak svoj postup ako ku svojim zisteniam dospel a tiež prezentoval určité skutkové varianty ako mohlo k poškodeniu zabezpečenia plomby dôjsť a najmä k tomu v čom samotné poškodenie spočíva, a preto z uvedeného dôvodu nemožno súhlasiť s názorom súdu prevej inštancie, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno vo vzťahu k poškodeniu zabezpečenia plynového meradla resp. k momentu jeho poškodenia. Sama skutočnosť, že súd prvej inštancie má pochybnosti o momente poškodenia zabezpečenia plynového meradla nemôže byť na ťarchu žalobkyne a to najmä z dôvodu, že sa jedná o objektívnu zodpovednosť na strane žalovaného a teda skúmať moment poškodenia zabezpečenia plynového meradla nie je vôbec relevantné (čo je stabilne judikované rozhodovacou praxou NS SR na ktorú nižšie poukazuje). Nad rámec uvedeného konštatovala žalobkyňa určitú iracionalitu v hodnotení dôkazov smerujúcich k objasneniu skutkového stavu veci. Na jednej strane súd konštatuje, že na znalecký posudok nahliada len ako na listinu z dôvodu absencie doložky v zmysle CSP, a na strane druhej strane súd vytyka žalobkyňi iné kvalitatívne nedostatky znaleckého posudku (nezaznamenanie postupu), v dôsledku ktorých jej nárok súd zamietol. Uvedené nemá podľa nej logický základ, kedy súd na jednej strane považuje znalecký posudok len za listinu a na strane druhej súd opätovne vníma znalecký posudok v originálnom poňatí a vytyka mu iné kvalitatívne nedostatky. Súd musí byť v hodnotení jednotný a nepoužívať rôzne hodnotiace metódy na ten istý dôkaz. V prípade ak súd poňal znalecký posudok ako listinu, tak je právne konformné, že táto listina bola neskôr na pojednávaní doplnená o svedeckú výpoveď znalca. V tomto prípade nie je na mieste konštatovanie súdu, že v znaleckom posudku absentuje zdokumentovanie znaleckého skúmania plynového meradla, keďže znalecký posudok nemá z dôvodu absencie doložky vyvolávať zamýšľané účinky znaleckého posudku ale jedná sa len o listinu, ktorú je možné neskôr doplniť. V súvislosti s logickou úvahou obsiahnutou v súdnom rozhodnutí poukázala na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 307/2012, III. ÚS 11/2011, ÚS 146/08 s tým, že má za to, že hodnotenie dôkazov týkajúcich sa skutkového stavu veci bolo zo strany súdu iracionálne a arbitrálne.

Vo vzťahu k rozhodnutiu ÚS 668/15 predloženého stranou žalovaného uviedla, že v prvom rade je potrebné uvedomiť si, že rozhodnutie, ktoré predložil žalovaný je rozhodnutím súdnej autority iného štátu a teda nevyvoláva na území Slovenskej republiky žiadne účinky a nie je pre žiadny súd Slovenskej republiky smerodajné. Žalovaný argumentuje zahraničným rozhodnutím, ktoré sa týka českého trhu s elektrickou energiou, v konaní, ktoré sa týka trhu so zemným plynom na trhu v Slovenskej republike. Mala za to, že predloženie tohto rozhodnutia, žiadnym spôsobom nespochybnilo nárok žalobkyne. V rámci Slovenskej republiky neexistuje žiadne podobné rozhodnutie, ktoré by nejakým spôsobom spochybňovalo nárok žalobkyne, alebo by o súdom priznanom nároku vyvolávalo pochybnosti. Poukázala na niektoré výrazné rozdiely na trhu s elektrickou energiou v Českej republike v porovnaní s tunajším trhom s plynom. Z predmetného Nálezu Ústavného súdu Českej republiky vyplýva, že v prípade elektrickej energie je veľmi jednoduché inštalovať elektrické spotrebiče s významnou spotrebou a zároveň je tieto spotrebiče možné aj rýchlo odinštalovať. Neoprávnený odberateľ môže pri zistení neoprávneného odberu tieto spotrebiče ľahko a rýchlo odpojiť a tvrdiť, že ich nikdy nepoužíval. Preto spôsob výpočtu podľa vyhlášky určujúcej spotrebu elektriny vychádza toho, čo bolo možné odobrať na základe technického prevedenia neoprávneného odberu (čl. 16. Nálezu). Technické prevedenie neoprávneného odberu však pri elektrickej energii predstavuje kapacitu maximálnych možností daného odberného miesta. Pri výpočte takejto škody sa preto zohľadňuje hodnota hlavného ističa pred elektromerom istenia v hlavnej domovej skrini, alebo prierez vodičov, ktoré boli pripojené na distribučnú sústavu. Uvedené vyplýva aj z faktu, že distribútor nemá právo kontrolovať vnútornú inštaláciu odberného miesta a nevie aké spotrebiče boli v dobe neoprávneného odberu použité (čl. 17. Nálezu). Pri odbere plynu je situácia iná. Plynové spotrebiče neumožňujú rýchlu a jednoduchú montáž. Práve naopak, tieto spotrebiče je potrebné odborne inštalovať. Vzhľadom na túto skutočnosť sa výška škody vypočíta s poukazom na konkrétne plynové spotrebiče pripojené na odbernom mieste k distribučnej sieti. Žalobkyňa teda nevychádza len z kapacity, maximálnej možnej spotreby odberného miesta, či z prierezov plynových rúr (ako by tomu malo byť, ak by sa mali analogicky uplatniť rovnaké pravidlá ako na trhu s elektrinou v Českej republike). Žalobkyňa vždy v prvom rade vychádza pri určení škody z povahy a počtu plynových prístrojov. Uvedené je zrejme priamo z Vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu (ďalej len „Vyhláška“). V prípade ak nie je možné spotrebiče identifikovať, uplatní sa ust. § 1 ods. 8 Vyhlášky, ktoré predstavuje síce fikciu o spotrebičoch a ich spotrebe, ale zďaleka nemá povahu fikcie, aká sa používa pri určení neoprávnenej spotreby elektriny, ktorá ako uviedla predpokladá, maximálnu kapacitu odberného miesta, či prierez vodičov. Existuje

mnoho ďalších rozdielov medzi trhom s elektrinou a plynom (napr. počet distribútorov), avšak vyššie uvedený rozdiel pri výpočte škody považuje za najpodstatnejší. Súd prvej inštancie prebral argumentáciu rozhodnutia I. ÚS 668/15 absolútne nekriticky a bez akejkoľvek bližšej argumentácie, nakoľko samotný súd v 88. bode rozhodnutia uvádza, že sa jedná o neoprávnený odber elektrickej energie, pričom nie je zrejmé či sa jedná o automatické gramatické prevzatie argumentácie rozhodnutia ÚS 668/15 alebo sa jedná o prípad kedy samotný súd má túto vedomosť, že sa jedná o inú energetickú komoditu a aj napriek tomu túto aplikuje na právne posúdenie inej energetickej komodity. Oba prípady je potrebné v rámci rozhodnutia súdu prvej inštancie vnímať kriticky a negatívne, nakoľko v prvom prípade nesprávneho gramatického prevzatia argumentácie sa javí, že súd takpovediac slepo bez akejkoľvek interpretácie preberá argumentáciu, ktorá sa mu javí použiteľná, pričom v druhom prípade sa jedná o zjavné odmietnutie rozdielu medzi fungovaním plynového a elektrického trhu.

Žalobkyňa v konaní niekoľkokrát zdôraznila a zároveň preukázala skutočnosť, že žalovaný v rozhodnom období odoberal plyn zadarmo, nakoľko mu boli zálohové platby za plyn vrátené a teda žalovaný za plyn odobratý z distribučnej siete nezaplatil, čím zapríčinil zmenšenie majetku žalobkyne bez akejkoľvek protihodnoty. Závery prvoinštančného súdu o tom, že postup žalobkyne, ktorým zmluvnému dodávateľovi plynu - žalovanému oznámila spotrebu 0 m³ na odbernom mieste žalovaného (v nadväznosti na čo zmluvný dodávateľ vrátil zálohové platby žalovanému) nebol správny je absolútne mylný a nerešpektujúci rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu a tiež zákon o metrológii. Citovala ust. § 15 ods. 6 písm. d/ zákona č. 142/2000 Zb. o metrológii s tým, že porušením zabezpečovacieho zariadenia proti neoprávnenej manipulácii príp. plomby platnosť overenia meradla zanikla, nie je potrebné preukazovať či meradlo meria správne, a teda údaj uvedený na číselníku nie je možné akceptovať. Tým, že bolo preukázané, že bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, každý takýto odber sa v zmysle ust. § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE považuje za neoprávnený odber, a nie je potrebné preukazovať či odberateľ sám porušil zabezpečovacie zariadenie stačí len samotná skutočnosť, že bolo poškodené zabezpečovacie zariadenia. V takomto prípade zákon predpokladá objektívnu zodpovednosť. Nie je potrebné skúmať či samotné meradlo meralo správne, toto skúmanie by bolo neúčelné, stačí samotný fakt, že zabezpečenie proti neoprávanej manipulácii, ktoré chráni pred zásahom do plynomeru bolo poškodené resp. odstránené, čím bolo umožnené manipulovať s číselníkom a nastaviť akúkoľvek ľubovoľnú hodnotu na meradle, aj keď samotné meradlo mohlo merať správne. Teda údaj o spotrebe zemného plynu indikovaný na predmetnom plynometri, tak nemusí predstavovať množstvo skutočne spotrebovaného zemného plynu. Potrebné je uviesť, že spravila (t.j. pri bežných odberoch) sú pre určenie množstva odobratého plynu smerodajné údaje z meradla plynu, pričom platí, že ak z akéhokoľvek dôvodu stanoveného v ust. § 15 ods. 6 Zákona č. 142/2000 Zb. o metrológii, zanikla platnosť úradného overenia meradla nemožno tieto údaje použiť. Aj v tomto prípade meradlo za rozhodné obdobie vykázalo určité množstvo spotrebovaného plynu, vzhľadom však na charakter porušenia zabezpečenia meradla nie je možné toto množstvo plynu použiť na účely vyfakturovania odobraného množstva plynu. Ak by dodávateľ na základe takto poškodeného meradla vyfakturoval plyn, mohla by byť voči nemu uplatnená sankcia za porušenie ustanovení zákona o metrológii. Z tohto zákona však vyplýva, že údaje o spotrebe meradla, ktorého platnosť úradného overenia zanikla, nesmú byť použité v obchodnom styku a teda takýto údaj nemôže akceptovať ani prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorému by rovnako hrozila sankcia za porušenie ustanovení zákona o metrológii. Navyše v prípadoch kedy bolo pozmenené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, za ktoré sa považuje plomba počítadla, nie je zrejmé, či údaj o spotrebe zemného plynu, ktorý takýto plynomer indikuje predstavuje skutočne odobrané množstvo plynu. Nie je teda možné na základe objektívnych skutočností toto množstvo plynu určiť. Preto sa na výpočet množstva neoprávnene odobraného plynu uplatní vykonávací predpis. Z vyššie uvedených dôvodov týkajúcich sa platnosti overenia plynového meradla aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojej rozhodovacej praxi prijal názor, že hodnoty namerané plynovým meradlom po zániku platnosti overovacej značky nemožno akceptovať. Okresný súd Trnava v danom konaní však plynule v príkrom rozpore so zákonom a metrológií a stabilnou rozhodovacou praxou v 88. bode svojho odôvodnenia spochybňoval nárok žalobcu v kontexte dovtedajších priemerných spotrieb plynu. Súčasne konajúci prvostupňový súd žalobkyňu neustále odkazoval na objektívne a spoľahlivé kritéria, ktoré však súd nekonkretizoval a taktiež ani nepoukázal na žiadne iné rozhodnutie, ktoré by danú problematiku riešilo v kontexte objektívnych a spoľahlivých kritérií, preto nie je na mieste kritika súdu a s tým súvisiace negatívne rozhodnutie vo vzťahu k žalobkyňi, že nevychádzala z objektívnych a spoľahlivých ukazovateľov, keďže tieto nie sú pri skutkovej podstate neoprávneného odberu plynu podľa ust. § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE známe. Známe a dostupné nie sú stranám sporu a ani súdu, preto nie je možné prijať zo strany súdu sankciu v podobe negatívneho rozhodnutia z dôvodu reálnej absencie objektívnych a spoľahlivých kritérií na výpočet nároku na náhradu škody. V reakcii na ust.

§ 82 ods. 3 ZoE, ktoré primárne predpokladá vyčíslenie škody na základe objektívnych kritérií a kedy nie uviedla žalobkyňa nasledovné: Zákon č. 251/2012. Z.z. o energetike v ust. § 82 zakladá určitý „viacsutkový inštitút neoprávneného odberu plynu“, ktorý pozostáva z viacerých skutkových podstát neoprávneného odberu, citovala § 81 ods. 1 ZoE s tým, že s ohľadom na v ňom uvedené skutkové podstaty neoprávneného odberu plynu na vyššie uvedenú otázku uviedla, že skutočnosť či je možné škodu vzniknutú neoprávneným odberom vyčísliť na základe objektívnych kritérií alebo postupovať podľa vyhlášky MH SR č. 449/2012 Z.z. je možné posudzovať na základe konkrétnej skutkovej podstaty neoprávneného odberu plynu. Pri skutkovej podstate neoprávneného odberu podľa ust. § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE, čo je skutková podstata vzťahujúca sa ja na túto dotknutú vec, však nie je možné určiť skutočnú škodu a to aj s ohľadom na objektívne parametre stavu veci a teda v tomto prípade je na mieste uplatniť tú časť legislatívneho znenia, ktoré odkazuje na použitie vyhlášky č. 449/2012 Z.z MH SR. Žalobkyňa bola názoru, že sa jej podarilo objasniť legislatívne konformný stav jej nároku v kontexte neoprávneného odberu plynu, nakoľko sa snažila poukázať na obe zákonom predpokladané možnosti vyčíslvania škody, pričom vyčíslenie jej nároku objektívne patrí pod ustanovenia vyhlášky č. 449/2012 Z.z. MH SR.

Poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/140/2017 z 10.1.2018, sp. zn. 26Co/164/2017 z 26.6.2018, sp. zn. 31Cob/40/2017 z 30.5.2018, sp. zn. 9Co/65/2018 z 26.3.2019, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/51/2017 z 22.3.2018, sp. zn. 5Obdo/32/2018 z 29.11.2018, sp. zn. 2Obdo/32/2018 z 30.5.2019, ktoré jednoznačne potvrdzujú oprávnenosť nároku žalobkyne na náhradu škody v zmysle ust. § 82 ods. 2 ZoE, pričom z časového aj názorového hľadiska jednoznačne prekonávajú dovtedajšiu rozhodovaciu prax, na ktorú prvoinštančný súd poukázal. Súd prvej inštancie v rámci právneho posúdenia nároku, o ktorom rozhodoval ani raz nespomenul ani jedno z vyššie uvedených súdnych rozhodnutí a teda absolútne sa nevysporiadal s protichodnou argumentáciou rozhodnutí vyššie uvedených. Týmto konaním súd prvej inštancie zreteľne narušil jednotnosť a predvídateľnosť súdnych rozhodnutí a tým aj princíp právnej istoty. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/410/2014, z ktorého citovala s tým, že z napadnutého súdneho rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplývajú žiadne konštruktívne, kritické či iné relevantné dôvody pre ktoré sa odklonil od právneho názoru súdu vyššej inštancie, v rámci rozhodovania o právnej otázke, ktorá už bola niekoľko krát vyriešená a potvrdená práve súdom vyššej inštancie. Týmto konaním kedy súd prvej inštancie nezdôvodnil odklon od stabilnej rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít, porušil právo žalobkyne na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a tým pádom aj nesprávnym procesným postupom porušil právo žalobkyne na spravodlivý súdny proces.

Žalobkyňou podané odvolanie má za účel iniciovať v odvolacom konaní zhojiť niekoľko právnych aj skutkových väd, ktorými napadnuté rozhodnutie trpí. Súd nesprávne posúdil okolnosti týkajúce sa poškodenia zabezpečenia plynového meradla, kedy z dokazovania (znalecký posudok, výpoveď znalca) vyplynulo, že zabezpečenie meradla bolo jasne a zreteľne poškodené. Súd pri právnom posúdení nároku na náhradu škody vychádzal zo súdneho rozhodnutia, ktoré nie je na území SR záväzné a zároveň dané rozhodnutie pojednávalo o odlišnej energetickej komodite. Súd sa v rámci právneho posúdenia odchyľil od právneho názoru súdu vyššej inštancie, bez relevantného odôvodnenia.

3. Pôvodný žalovaný D. U. navrhol rozsudok v napadnutej časti potvrdiť z dôvodu jeho vecnej správnosti. Mal za to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku týkajúce sa nepreukázania protiprávneho konania a vzniku škody ako podmienok uplatňovania nároku na náhradu škody je správne, riadne, zrozumiteľné a presvedčivé. Súd sa jasne a zrozumiteľne vysporiadal s každou argumentáciou sporových strán a z napadnutého rozhodnutia možno zistiť tak úvahy, na ktorých založil rozhodnutie vo veci samej, ako aj úvahy, prečo argumentáciu žalobkyne považoval za nesprávnu. Bol názoru, že žalobkyňa nesprávne chápe podstatu sporového konania a rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany sporu, v čom poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24.6.2010 sp. zn. 5Obo/52/2010, z ktorého citoval s tým, že rozsah dôkazného bremena žalobkyne v konaní o náhradu škody vyplýva z hmotného práva, najmä z ustanovenia § 82 ods. 2 ZoE v spojení s § 420 a nasl. O. z. Ak žalobkyňa nepreukáže čo i len jednu z podmienok uplatňovania nároku na náhradu škody vo veci samej, musí byť rozhodnuté v jej neprospech. Žalovaný nie je povinný preukazovať, že nedošlo k protiprávnemu konaniu alebo že škoda nevznikla, ale práve žalobkyňa je povinná preukázať, že došlo k protiprávnemu konaniu a zároveň k vzniku škody. Súd preto musí rozhodnúť v prospech žalovaného, ak existujú dôvodné pochybnosti o dôkazoch predložených žalobkyňou, v dôsledku ktorých súd dospeje k záveru, že žalobkyňa nepreukázala podmienku/podmienky uplatňovania nároku na náhradu škody. Taktiež nie je povinnosťou žalovaného prispievať k objasneniu skutkového stavu, pretože pre úspech žalovaného v konaní o náhradu škody v podstate stačí, keď účinne spochybní tvrdenia a dôkazy uvádzané žalobkyňou.

Poškodenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je protiprávnym konaním, ktoré je jednou z podmienok uplatňovania nároku na náhradu škody. Zodpovednosť za škodu vzniká až vtedy, keď sú kumulatívne preukázané všetky podmienky uplatňovania nároku na náhradu škody. Ak nie je preukázané protiprávne konanie, nemôže vzniknúť zodpovednosť za škodu, a to bez ohľadu na to, či sa uplatňuje subjektívna alebo objektívna zodpovednosť. Argumentácia žalobkyne je preto vzhľadom na vyššie uvedené nesprávna, žalobkyňa v podstate uvádza, že skutková okolnosť poškodenia plomby sa má preukazovať poukázaním na objektívnu zodpovednosť za škodu, čo je logický nezmysel. Moment poškodenia plomby je kľúčový, pretože zodpovednosť za poškodenie plomby môže vzniknúť len v prípade, keď okrem iného došlo k poškodeniu plomby na odbernom mieste, ak došlo k poškodeniu plomby znalcom pri vykonávaní znaleckého dokazovania, tak zodpovednosť za tento stav nemôže niesť odberateľ, ale len znalec. Vždy je potrebné zisťovať, kedy došlo k poškodeniu plomby a pokiaľ nie je bez pochybnosti preukázané, že k poškodeniu plomby došlo v čase, keď sa plomba nachádzala na odbernom mieste odberateľa, odberateľovi nemôže vzniknúť zodpovednosť za škodu. Súd preto postupoval správne, keď sa zamerával na to, či je bez pochybnosti preukázané, že k poškodeniu plomby došlo na odbernom mieste odberateľa, t. j. pred vykonaním znaleckého dokazovania. Kľúčový nedostatok znaleckého posudku Ing. Petra Leška je ten, že znalec žiadnym spôsobom neuviedol a ani nezaznamenal demontáž plomby meradla, pričom zvolil taký spôsob demontáže plomby z meradla, pri ktorom on sám môže plombu poškodiť. Podstatné potom je, či je možné preukázateľne vylúčiť, že zaisťovací prvok plomby poškodil sám znalec pri svojej znaleckej činnosti. V predložennom znaleckom posudku nie je spôsob demontáže plomby vôbec uvedený a samotná demontáž plomby nie je žiadnym spôsobom zaznamenaná. Zo znaleckého posudku tak nie je možné zistiť a spätne overiť, akým spôsobom znalec plombu demontoval. Žalovaný s hodnotením znaleckého posudku zo strany súdu prvej inštancie súhlasí a považuje ho za správny, je názoru, že výpoveď znalca na pojednávaní nemôže zhojiť obsahové nedostatky znaleckého posudku, pretože výpoveď na pojednávaní zo svojej podstaty nie je výkonom znaleckej činnosti. Znalec môže vo svojej výpovedi len bližšie vysvetliť to, čo uviedol v znaleckom posudku, avšak nemôže uvádzať to, čo má byť predmetom znaleckej činnosti a čo v znaleckom posudku chýba. Samotná znalecká činnosť musí byť uvedená v znaleckom posudku a musí byť preskúmateľná priamo zo znaleckého posudku, a to aj z dôvodu, aby mohol súd pri hodnotení dôkazu preskúmať postup znalca, alebo aby mohol iný znalec preskúmať správnosť postupu znalca. Výpoveď znalca nemôže zhojiť podstatné obsahové nedostatky predloženého znaleckého posudku a zo svojej podstaty nemôže vylúčiť to, že k poškodeniu zaisťovacieho prvku plomby došlo pri výkone znaleckého posudku, a to hoci aj z nepozornosti znalca. Je pravdou, že zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch neukladá znalcovi výslovnú povinnosť audiovizuálne alebo zvukovo zaznamenať znalecké skúmanie zabezpečenia meradla, lenže tento zákon neukladá znalcovi ani povinnosť demontovať plombu pomocou navŕtanej skrutky, povinnosť zhotoviť fotografie s digitálnym fotoaparátom atď., a napriek tomu znalec všetko uvedené vykonal. Je objektívne nemožné, aby zákon ukladal takéto konkrétne povinnosti znalcom naprieč všetkým odborom a odvetviam, obzvlášť si treba uvedomiť ako veda a jej možnosti vo všeobecnosti napredujú. Uvedený zákon však ukladá znalcom všeobecnú povinnosť, aby v znaleckom posudku uviedli svoj postup a tento musí byť preskúmateľný priamo zo znaleckého posudku, pričom je zodpovednosťou znalca, aký konkrétny postup výkonu znaleckého dokazovania zvolí. Je právomocou súdu hodnotiť dôkazy podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov, v ktorej súvislosti poukázal na rozhodnutie KS v Trnave z 27.6.2018 sp. zn. 9Co/87/2017. Bol názoru, že súd rozumne a presvedčivo zdôvodnil a uviedol, aký mohol byť postup znalca, ktorý by súd považoval za preskúmateľný. Postup súdu bol plne v súlade s postupom hodnotenia dôkazov, ktorý označil Krajský súd v Trnave v obdobných veciach za postup zákonný a akceptovateľný, a to v jeho rozhodnutiach z 27.6.2018 sp. zn. 9Co/87/2017, z 23.10.2018 sp. zn. 9Co/263/2017, z 26.2.2019 sp. zn. 25Co/18/2018, pričom z ostatne uvedeného rozhodnutia citoval. Mal za to, že súd správne posúdil dôkazy - znalecký posudok Ing. Petra Leška a výpoveď Ing. Petra Leška na pojednávaní a urobil z nej správne skutkové závery, a to tie, že nie je vylúčené, že k poškodeniu zaisťovacieho prvku plomby došlo až v priebehu znaleckého skúmania, pretože existujú dôvodné pochybnosti o postupe znalca, ktorý zároveň nie je zaznamenaný a preskúmateľný, čo súd posúdil tak, že žalobkyňa nepreukázala protiprávne konanie ako jednu z kumulatívnych podmienok uplatňovania nároku na náhradu škody. Pokiaľ súd prvej inštancie použil argumentáciu uvedenú v rozhodnutí Ústavného súdu Českej republiky z 11.8.2015 sp. zn. I. ÚS 668/15, tak túto uviedol za účelom vysporiadania sa so všetkou relevantnou argumentáciou strán, pričom z celkového odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd žalobu zamietol najmä z dôvodu nepreukázania protiprávneho konania. Súd z tohto rozhodnutia prevzal argumentáciu týkajúcu sa podstaty inštitútu náhrady škody. Vzhľadom na rovnaký právny systém Slovenskej republiky a Českej republiky, podstata a obsah právneho inštitútu náhrady

škody musia byť rovnaké. K tvrdeniam súdu o možnosti neakceptovať výpočet výšky škody podľa vykonávacieho predpisu podporne poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR z 1.7.2008 sp. zn. III. ÚS 341/07, z ktorého citoval a na nadväzujúce rozhodnutia III. ÚS 72/2010, III. ÚS 212/2011. Poskytnutie ochrany ústavným právam a výklad právnych noriem v súlade s Ústavou Slovenskej republiky musí mať jednoznačne prednosť pred formálnym postupom podľa podzákonného právneho predpisu - vykonávacieho predpisu (vyhlášky č. 449/2012 Z. z.). Žalobkyňa nemôže svoj nárok na náhradu škody odvodzovať od zmluvného vzťahu medzi žalovaným a dodávateľom plynu, ktorého nie je účastníkom, pretože v tomto prípade absentuje priama príčinná súvislosť. Tvrdenie, že žalovaný odoberal plyn zadarmo, je účelové a zavádzajúce tvrdenie zo strany žalobkyne. Žalovaný odoberal plyn od svojho dodávateľa na základe riadne uzavretej zmluvy o dodávke plynu, ktorá je právnym titulom samotného odberu plynu (a ktorá vylučuje jeho protiprávnosť), a je výslovne len na rozhodnutí dodávateľa aké vyúčtovanie žalovanému vydá, pričom toto vyúčtovanie upravuje len vzťah medzi dodávateľom a žalovaným. Žalobkyňa nemôže svoj nárok na náhradu škody odvodzovať od zmluvného vzťahu medzi žalovaným a dodávateľom plynu, ktorého nie je účastníkom, pretože v tomto prípade absentuje príčinná súvislosť. Súd jasne a zrozumiteľne žalobkyňu vysvetlil, že pokiaľ nedošlo k riadnemu preukázaniu protiprávneho konania predloženým znaleckým posudkom, tak všetky ďalšie kroky, ktoré žalobkyňa robila s touto mylnou domnienkou boli nesprávne. Pokiaľ žalobkyňa ďalej uvádza, že „Tým, že bolo preukázané, že bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii“, tak je opäť zrejmé, že žalobkyňa vychádzala z mylného predpokladu, že porušenie zabezpečenia bolo preukázané, keď v skutočnosti preukázané nebolo.

Znakom skutkovej podstaty podľa § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE nie je odber plynu ako skutkové konanie, preto škoda predstavujúca množstvo plynu objektívne ani nemôže vzniknúť. Znakom skutkovej podstaty podľa uvedeného ustanovenia je poškodenie plomby, pričom medzi konaním poškodzujúcim plombu a následkom spočívajúcim v množstve plynu nie je vzťah príčiny a následku. Uvedené platí z dôvodu, že následkom konania spočívajúceho v poškodení plomby je poškodená plomba. Ustanovenie § 82 ods. 2 ZoE v spojení s § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE preto treba vykladať tak, že za „škodu“ možno považovať len hodnotu poškodenej plomby. Z týchto dôvodov neplatí záver žalobkyne, že druhá podmienka pri § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE je odber plynu, ktorý v konaní nebol sporným. Zo strany žalobkyne v tomto prípade dochádza k mylnému zamieňaniu si skutkovej okolnosti „odber plynu“ (ako znakom len § 82 ods. 1 písm. a/ a b/ ZoE) s právnym posúdením „neoprávnený odber plynu“. Pokiaľ žalobkyňa uvedie skutkové konanie predstavujúce porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, tak na účely náhrady škody je potrebné zo strany žalobkyne preukázať, aká skutočná škoda týmto skutkovým konaním spočívajúcim v porušení zabezpečenia (a nie skutkovým konaním odberom plynu) vznikla. Súd prvej inštancie správne uviedol, že vznik škody žalobkyňa nepreukázala. Žalobkyňa by vznik škody mohla preukázať len v prípade, ak by tvrdila a preukázala, že na odbernom mieste došlo aj k samotnej neoprávnenej manipulácii, ktorej má plomba zabrániť. Samotná neoprávnená manipulácia nebola nielenže preukázaná, ale nebola ani preukazovaná a ani tvrdená. Teda skutkové konanie, ktoré by vôbec mohlo byť príčinou žalobkyňou uplatnenej náhrady škody ani nebolo predmetom konania, lebo nebolo v žalobe tvrdené. Právne posúdenie, že nestačí preukázať len porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ale aj samotnú neoprávnenú manipuláciu, je správne z dôvodu, že až samotnou neoprávnenou manipuláciou vzniká škoda predstavujúca množstvo plynu. Škoda predstavuje rozdiel medzi skutočnou spotrebou plynu a spotrebou plynu nameranou meradlom, pričom tento rozdiel vzniká samotnou neoprávnenou manipuláciou - zásahom do číselníka meradla, t. j. stočením meradla, ktorej má plomba zabrániť. Žalobkyňa však netvrdila, že k takémuto konaniu malo dôjsť, a ani nepreukázala, že k takémuto konaniu došlo. Ak by žalobkyňa v zmysle uvedeného preukázala také protiprávne konanie (zásah do číselníka meradla = neoprávnenú manipuláciu), ktorého následkom je vznik škody predstavujúcej množstvo plynu, tak jej výšku nemôže automaticky určovať podľa vyhlášky č. 449/2012 Z.z. Túto vyhlášku je možné použiť len za podmienok uvedených v § 82 ods. 3 ZoE, teda že výšku skutočnej vzniknutej škody nie je možné určiť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Je na dôkaznom bremene žalobkyne, aby preukázala splnenie tejto podmienky. Logicky však k tejto podmienke pristupujú ďalšie podmienky, ktoré je potrebné splniť kumulatívne. Tieto podmienky, za ktorých možno použiť vyhlášku č. 449/2012 Z.z. na určenie výšky škody sú nasledovné: 1. musí byť tvrdené a preukázané protiprávne konanie, ktorého následkom objektívne vôbec môže byť škoda predstavujúca množstvo plynu, 2. musí byť tvrdený a preukázaný skutočný vznik škody, ktorá predstavuje množstvo plynu a 3. výšku škody, ktorá predstavuje množstvo plynu, nie je možné určiť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Žalobkyňa žiadnu z uvedených podmienok nepreukázala a ani netvrdila, že k takémuto protiprávnemu konaniu, ktorého následkom by mohla byť škoda predstavujúca množstvo plynu, vôbec malo dôjsť.

Aj keď súd v napadnutom rozhodnutí neuvádza všetky žalobkyňou uvedené rozhodnutia Krajského súdu v Trnave a Najvyššieho súdu SR, tak napriek tomu sa vysporiadal s argumentáciou v nich uvedenou, pretože práve touto argumentáciou argumentovala v konaní žalobkyňa. Žalobkyňa tak dostala odpoveď na to, prečo jej argumentácia, podporená ňou uvádzanými súdnymi rozhodnutiami, je nesprávna. Vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR z 22.03.2018 sp. zn. 3Obdo/51/2017 žalovaný uviedol, že napriek tomu, že rešpektuje postavenie a rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, zastáva názor, že právny názor vyjadrený v tomto konkrétnom rozhodnutí je nesprávny a jeho nekritické preberanie a aplikovanie do rozhodovacej činnosti ostatných súdov vôbec neprispieva právnej istote a zvyšovaniu dôveryhodnosti súdneho systému a justície všeobecne. V rozhodnutí dovolacieho súdu sa pojmom „neoprávnený odber plynu“ v podstate vysvetľuje aj protiprávny úkon a aj vznik škody, a to aj napriek tomu, že protiprávny úkon a vznik škody musia byť odôvodnené skutkovými okolnosťami, pričom „neoprávnený odber plynu“ nie je skutková okolnosť, ale právne posúdenie. Namietané úvahy teda dôsledne nerozlišujú medzi skutkovou rovinou a právnou rovinou a dochádza k ich chybnému zamieňaniu. Je zrejmé, že medzi poškodením plomby ako konaním a množstvom plynu ako následkom nie je vzťah príčiny a následku. Zo všetkých uvedených dôvodov mal žalovaný za to, že súd správne posúdil § 82 ods. 2 ZoE v spojení s § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE, a dospel k správnej závere, že žalobkyňa sa nepodarilo preukázať ani vznik tej škody, ktorej náhrady sa domáha. Mal za to, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala protiprávne konanie ani vznik škody.

4. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného vyjadrila tak, že v plnom rozsahu trvá na svojom doterajšom názore, podľa ktorého súd prvej inštancie nedostatočne a nesprávne zistil skutkový stav veci. Nesúhlasila s tvrdeniami žalovaného, ktoré indikujú, že by žalobkyňa prenášala dôkaznú iniciatívu na žalovaného. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31.5.2010 sp. zn. 6Cdo/81/2010, z ktorého citovala s tým, že v prípade pokiaľ žalovaný dlhodobo namieta kvalitu a hodnovernosť znaleckého posudku, mal by byť zároveň schopný túto svoju argumentáciu oprieť o príslušný legislatívny základ resp. o relevantnú a aktuálnu rozhodovaciu prax. Pokiaľ teda žalovaný namieta kvalitatívne náležitosti znaleckého posudku, mal by v zmysle príslušného zákonného znenia presne tieto nedostatky vytknúť. K uvedenému počas celého doterajšieho priebehu súdneho konania nedošlo. Subjektívne požiadavky žalobkyne v tom kontexte, že znalec nemal audiovizuálnym resp. iným obdobným spôsobom zaznamenaný postup akým skúmal poškodeniu plomby plynového meradla, nie je možné prijať ako relevantnú argumentáciu, nakoľko táto žalovaným navrhovaná požiadavka žiadnym spôsobom nevyplýva zo zákona č. 382/2004 o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a tiež ani z iného osobitného zákona.

Žalovaným prezentované alternatívy, že poškodenie plomby meradla mohli spôsobiť zamestnanci žalobkyne resp. sám znalec pri skúmaní plomby sú tvrdeniami, ktorými sa snaží žalovaný „účinne“ spochybníť nárok žalobkyne, pričom na to, aby boli tieto argumenty žalovaného účinné je celkom logicky a racionálne potrebné aby k týmto uniesol minimálne časť dôkazného bremena, pričom toto v žiadnom prípade neuniesol a preto nemožno jednoducho hovoriť o účinnom spochybnení nároku žalobkyne a súčasne ani o tom, že by žalovaný nemal dôkaznú povinnosť v sporovom konaní, nakoľko minimálne vo vzťahu k svojim tvrdeniam má povinnosť uniesť dôkazné bremeno (ktoré však v danom prípade neuniesol). Vyššie uvedené skutočnosti teda predstavujú jeden z dôvodov, pre ktoré žalobkyňa považuje napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne, nakoľko okrem iného súd prvej inštancie absolútne nedôvodne vytýkal znaleckému posudku vady v podobe nezaznamenania postupu znalca, pričom na zaznamenávanie tohto postupu nie je žiaden zákonný dôvod a toľž zákon nepredpokladá žiadne sankcionovanie znaleckého posudku, ktorý nebol vyhotovený za použitia akýchkoľvek technických prostriedkov na zaznamenávanie obrazu či zvuku. Odhliadnuc od vyššie uvedeného ako aj od všetkých žalovaným prezentovaných pochybností ohľadom výkonu znaleckej činnosti, je relevantné pre odvolacie konanie vychádzať z toho, že súd prvej inštancie na žalobkyňou predložený znalecký posudok nahliadal ako na listinu, žalobkyňa nevidí akúkoľvek prekážku pre ktorú by táto „listina“ nemohla byť doplnená o výpoveď znalca na pojednávaní, ktoré ex lege má minimálne povahu a hodnotu odborného vyjadrenia. V danom kontexte, ktorý nastavil samotný súd prvej inštancie sú teda všetky argumenty žalovaného, ktorými znalecký posudok namieta celkom irelevantné. Pre prípad, že by žalovaný začal spochybňovať aj samotné odborné vyjadrenia znalca na pojednávaní napr. v tom kontexte, že odborné vyjadrenie nie je dostatočným dôkazným prostriedkom preukázania poškodenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynového meradla, tak žalobkyňa uviedla, že zákon žiadnym spôsobom explicitne nestanovuje spôsob akým môže byť poškodenie zabezpečenia plynového meradla preukázané. Je teda potrebné podľa jej názoru prijať aj taký výklad, že poškodenie plynového meradla je možné preukázať listinou v spojení s odborným vyjadrením. Vychádzajúc z toho, že znalecký

posudok bol v konaní hodnotený ako listina, ktorá bola právne konformne doplnená o odborné vyjadrenia znalca na pojednávaní je zrejmé z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, že súd prvej inštancie sa vzájomným vzťahom pôsobenia týchto dôkazných prostriedkov vôbec nezaoberal. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (najmä body 81. až 86) totiž vyplýva, že súd prvej inštancie sa primárne zaoberal náležitosťami resp. nedostatkami znaleckého posudku, pričom sa však len vo veľmi malom a strohom rozsahu zaoberal odborným vyjadrením znalca na pojednávaní. Žalobkyni nie je zrejmé prečo súd prvej inštancie venoval rozsiahlu časť svojho odôvodnenia dôkaznému prostriedku, ktorý je len „listinou“, pričom informácie a zistenia z nej vyplývajúce nehodnotil vo vzájomnej súvislosti s neskôr podaným odborným vyjadrením znalca. Samotné odborné vyjadrenia znalca na pojednávaní totiž nebolo žiadnym iným relevantným (odborným) vyjadrením spochybnené zo strany žalovaného, teda nie je dôvod resp. súd prvej inštancie nemal dôvod a v konečnom dôsledku ani tento dôvod neuviedol, pre ktorý považoval odborné vyjadrenia znalca za nedôveryhodné. Inými slovami počas celého priebehu konkrétneho súdneho konania dochádzalo len ku konfrontáciám odborných zistení znalca s protichodnými názormi žalovaného resp. jeho právneho zástupcu, ktorí však nie sú schopní ani kvalifikovaní sa vyjadriť k odborným otázkam, ktoré znalec skúmal. Žalovanému nič nebránilo aby súdu počas konania poskytol iné odborné vyjadrenia inej kvalifikovanej osoby, pričom však k tomuto nedošlo a súd prvej inštancie teda ani nemal možnosť komparácie odborných vyjadrení k otázke, ktorej zodpovedanie si vyžaduje odborné a kvalifikačné predpoklady a preto žalobkyňa opätovne vyjadruje pochybnosť nad rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý sa nedôvodne a bez akéhokoľvek odborného základu odklonil od dovtedajších odborných zistení.

Žalobkyňa má teda z vyššie uvedeného za to, že súd prvej inštancie v otázke poškodenia plomby meradla nedostatočne zohľadňoval a skúmal všetky dostupné informácie týkajúce sa poškodenia plomby meradla, čo má za následok nedostatočné a nesprávne zistenie skutkového stavu veci.

Okrem odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP žalobkyňa trvala aj na odvolacom dôvode podľa písm. b/ CSP, a to vzhľadom k tomu, že súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nedal jednak odpoveď na otázky, ktorý mali pre rozhodnutie vo veci zásadný význam (viď. nedostatočné hodnotenie odborného vyjadrenia znalca), ďalej v otázke právneho posúdenia nároku na náhradu škody sa neodôvodnene odklonil od dovtedajšieho právneho názoru dovolacieho súdu a v neposlednom rade si žalobkyňa poukázala na nasledovnú skutočnosť vyplývajúcu zo súdneho spisu: Na pojednávaní konanom dňa 23.10.2019 v danej veci požiadal právny zástupca žalobcu ešte pred ukončením dokazovania súd o poskytnutie lehoty na vyjadrenia sa k spornej otázke poškodenia plomby plynového meradla, čím chcel prispieť k objasneniu veci, avšak súd odmietol túto lehotu poskytnúť s tým, že už má v tejto otázke jasno (pričom vôbec nezohľadnil odborné vyjadrenia znalca a v konečnom dôsledku ani predchádzajúci názor odvolacieho súdu v rozhodnutí so sp.zn. 10Co/263/2017-329 ohľadom vykonania potrebného dokazovania). Žalobkyňa má za to, že aj týmto konaním súdu prvej inštancie došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom a zároveň k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

Žalovaný tvrdí, že v otázke posúdenia ust. § 82 ods. 1 písm. b/ ZoE dochádza k zamieňaniu skutkovej okolnosti a právneho posúdenia. Toto tvrdenie je podľa žalobkyne jasne absolútne nepravdivé a zavádzajúce. Legislatívne ustanovenia § 82 ods. 1 písm. b/ ZoE jasne a zreteľne predpokladá niekoľko skutkových situácií, ktoré sú právne posudzované ako neoprávnený odber plynu. Jednou z týchto skutkových situácií je odber prostredníctvom meradla, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Teda skutkový stav spočíva v tom, že dochádza k odberu plynu do odberného miesta prostredníctvom plynového meradla, ktoré má poškodené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii (plombu). Tento jav vyššie uvedený je z hľadiska právneho posúdenia vyhodnotený ako neoprávnený odber (jasne túto skutočnosť zákonodarca gramaticky napísal). Preto nie je žalobkyni zrejmé ako žalovaný prichádza k záverom, že dochádza k zamieňaniu skutkovej okolnosti a právneho posúdenia, keď v jednom ust. sú jasným a zreteľným exemplifikačným spôsobom vymedzené skutkové okolnosti, ktorých naplnenie je právne posudzované ako neoprávnený odber.

Najpodstatnejšími vadami rozhodnutia súdu prvej inštancie sú, že I. súd prvej inštancie nezdôvodnil a nevyhodnotil vzájomný súvis dôkazného materiálu, najmä nevyhodnotil znalecký posudok v dôkaznej sile listiny vo vzájomnej súvislosti s výpoveďou znalca. II. nedostatočne vyhodnotil informácie poskytnuté znalcom z výpovede na pojednávaní a tiež neuviedol v odôvodnení rozhodnutia prečo neakceptoval odbornú argumentáciu znalca z výpovede a v akom konkrétnom skutkovom či odbornom rozsahu má o nej pochybnosti. III. neodôvodnil prečo sa odklonil od právneho názoru dovolacieho súdu v otázke neoprávneného odberu plynu podľa ust. § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE. V prípade ak týmto dôvodom má byť len pochybnosť o poškodení plomby plynového meradla, tak uviedla, že tento dôvod z odôvodnenia rozsudku prvej inštancie žiadnym spôsobom explicitne nevyplýva. Súčasne nie je žalobkyni zrejmé z akého dôvodu sa súd prvej inštancie v otázke právneho posudzovania neoprávneného odberu plynu

priklonil k rozhodovacej praxi odvolacích súdov, ktorých právne názory boli rozhodnutiami NS SR (3Obdo/51/2017, 5Obdo/32/2018, 2Obdo/32/2018) prekonané. Poukázala na to, že v prípade ak súd žalobu zamietol len z dôvodu nedostatočného preukázania poškodenia plomby plynového meradla, tak nie je zrejmé prečo ďalej skúmal problematiku v kontexte názorovo aj chronologicky prekonanej rozhodovacej praxe súdov. Minimálne v tomto rozsahu je napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmätočné a nespĺňa atribúty náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia, tak aby bolo zachované právo strany sporu na spravodlivý súdny proces.

Súd ďalej nezohľadňujúc rozhodovaciu prax NS SR, pri rozhodovaní o nároku žalobkyne vychádzal z rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky (ÚS 668/15), ktoré bolo vydané v konaní regulujúcom úplne odlišné energetické odvetvie, t. j. trh s elektrinou, ktorej dodávky fungujú na výrazne odlišnej báze ako je tomu na trhu s plynom, pričom z napadnutého rozhodnutia súdu vôbec nevyplýva informácia o tom, že by si bol súd prvej inštancie tejto skutočnosti vedomý. Jestvujú teda zásadné pochybnosti o tom do akej miery mal súd prvej inštancie zistenú relevantnú a aktuálnu právnu materiu pri rozhodovaní o nároku žalobkyne. Predchádzajúcim právnym názorom odvolacieho súdu prítomným v rozhodnutí sp. zn. 10Co/263/2017-329, ktorým uložil súdu prvej inštancie aby okrem iného vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, sa súd prvej inštancie neriadil keď v zásade k žiadnemu dokazovaniu už nepristúpil, pričom zamietol tiež návrh žalobkyne na doplnenie dokazovania o vyjadrenia sa k otázke poškodenia plomby plynového meradla a sám sa obmedzil len na určitú previerku spisového materiálu, pričom nedal stranám sporu priestor na relevantnú, konštruktívnu a vecnú argumentáciu a to najmä s ohľadom na ťažiskovú otázku - okolností poškodenia plynového meradla, t. j. najmä skúmaniu tejto otázky sa prvoinštančný súd venoval len v marginálnej miere.

5. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobkyne v jej ostatnom podaní vyjadril tak, že vo vyjadrení žalobkyne sa nenachádza žiadna vecná argumentácia, ktorá by spochybňovala správnosť napadnutého rozhodnutia, alebo ktorá by spochybňovala argumentáciu žalovaného, ktorou zdôrazňuje správnosť napadnutého rozhodnutia. Počas súdneho konania žalovaný riadne namietol žalobkyňou predložený znalecký posudok a spochybnil závery v ňom uvedené. Súd tento znalecký posudok vyhodnotil tak, že nepreukazuje žalobkyňou tvrdené protiprávne konanie, a najmä z tohto dôvodu žalobu zamietol. V podstate rovnaký znalecký posudok Ing. Petra Leška a rovnaké námietky proti nemu boli predmetom aj iných súdnych konaní pred OS Trnava, pričom časť týchto rozhodnutí bola preskúmaná aj v odvolacom konaní pred Krajským súdom v Trnave, ktorý posúdil postup súdu prvej inštancie ako správny a rozsudky potvrdil. Ako príklad uviedla rozhodnutia KS v Trnave z 27.6.2018 sp. zn. 9Co/87/2017, zo dňa 23.10.2018 sp. zn. 9Co/263/2017 a zo dňa 26.2.2019 sp. zn. 25Co/18/2018. Žalovaný poukázal na § 17 ods. 6 ZoZT, podľa ktorého v samotnom znaleckom posudku musí byť uvedený postup znalca a celková skladba znaleckého posudku, musí umožniť preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť jeho postupov. Tieto atribúty žalobkyňou predložený znalecký posudok nespĺňa, pretože v ňom nie je uvedený a ani zaznamenaný postup znalca pri demontáži plomby. Tento podstatný obsahový nedostatok predloženého znaleckého posudku výrazne spochybňuje záver v ňom uvedený. Výpoveď znalca nemohla zhojiť podstatné obsahové nedostatky predloženého znaleckého posudku, práve naopak, keď znalec uviedol, že aj on mohol pri svojom postupe poškodiť plombu, potreba uvedenia a hlavne zaznamenania postupu znalca priamo v znaleckom posudku je o to akútnejšia. Žalobkyňa poukazuje na súdne rozhodnutia, ktoré sa vôbec netýkajú dôvodu, pre ktorý súd v napadnutom rozhodnutí žalobu žalobkyne zamietol, z ktorého dôvodu t.j. z dôvodu absencie vecnej súvislosti medzi argumentáciou Najvyššieho súdu SR a dôvodmi napadnutého rozhodnutia, táto argumentácia žalobkyne nemôže spochybniť správnosť napadnutého rozhodnutia.

6. Odvolací súd, po predložení mu veci na rozhodnutie o odvolaní, právoplatným uznesením z 19.4.2021 č. k. 10Co/10/2020-539 rozhodol, že v konaní ako so žalovanou pokračuje s D. U., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, trvalo bytom U. F. H., ul. M. U. XXXX/X. Uznesenie odôvodnil tak, že lustráciou v Registri obyvateľov SR zistil, že žalovaný dňa 10.1.2021 zomrel, z uznesenia Okresného súdu Trnava z 26.3.2021 č. k. 27D/13/2021, 3Dnot 28/21-30 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 26.3.2021) zistil, že v dedičskej veci po poručiteľovi D. U., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, súd rozhodol tak, že I. určil všeobecnú cenu (hodnotu) majetku poručiteľa sumou 72.500 eur, výšku dlhov poručiteľa sumou 0 eur a čistú hodnotu dedičstva sumou 72.500 eur; II. schválil dohodu dedičiek o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorej nehnuteľnosti v kat. úz. U., špecifikované v rozhodnutí, nadobudla do vlastníctva D. U., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, trvalo bytom U. F. H., ul. M. U. XXXX/X, bez povinnosti výplaty ustupujúcim spoludedičom, ktorí sa svojich zákonných podielov zriekli v prospech nej; III. určil JUDr. Anne Novákovej, notárke so sídlom v Trnave, ako súdnemu komisárovi odmenu a náhradu hotových výdavkov vrátane DPH spolu vo

výške 650,40 eur, ktorá bola dňa 26.3.2021 dedičkou D. U., rod. D. v celej výške uhradená v hotovosti do pokladne notárky JUDr. Anny Novákovej; napokon rozhodol, že IV. žiadna z dedičiek nemá nárok na náhradu trov konania. Žalobkyňa po oznámení jej úmrtia žalovaného uviedla, že trvá na podanej žalobe aj odvolaní a žiadala pokračovať v konaní s prípadnými dedičmi po skončení dedičského konania. Pretože z povahy veci nešlo o prípad viazanosti práva uplatňovaného žalobou len na osobu dnes už nežijúceho pôvodného žalovaného (predmet sporu má charakter majetkový) a ani o iný prípad stavu bezpredmetnosti konania potom, čo jedna z pôvodných sporových strán zomrela, neprichádzalo tu do úvahy zastavenie konania a nakoľko dedičské konanie po poručiťovi (žalovanom) už bolo právoplatne skončené ani prerušenie konania do skončenia konania o dedičstve (§ 164 CSP), odvolací súd preto v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami rozhodol, že v konaní sa pokračuje s Jozefou Hanicovou, na ktorú podľa výsledku dedičského konania prešla povinnosť, o ktorú v konaní ide.

7. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení CSP, účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „O.s.p.“), keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutých častiach v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vecne správny.

8. Prvým rozsudkom v predmetnom spore z 26. januára 2017 č. k. 16C/455/2015-265 súd prvej inštancie I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1.893,64 eur s 5,15% úrokom z omeškania ročne zo sumy 1.893,64 eur od 25.6.2014 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku; II. žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na objektívnej zodpovednosti žalovaného za škodu v súvislosti s neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE, keď mal za preukázané, porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii s určeným meradlom a splnenie všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti. Škodu považoval za vyčíslenú podľa vyhlášky č. 449/2012 Z.z., ktorú žalobkyni priznal v celom rozsahu s tým, že spôsob a výška vyčíslenia neboli v zásade namietané.

Na odvolanie žalovaného proti prvému rozsudku súdu prvej inštancie Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením č. k. 10Co/263/2017-329, 10Co/160/2018 zo 7.1.2019 napadnutý (prvý) rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vytkol súdu prvej inštancie, že nerešpektoval spôsob, ktorý zákon v rozhodnom období predpisoval pre vykonávanie listinných dôkazov, znaleckých posudkov (§ 122 ods. 1 a § 129 ods. 1 O.s.p., od 1.7.2016 § 204 - § 209 CSP), zaťažil svoje konanie vadou, ďalej po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na námietky odvolateľa dospel k záveru, že rozsudok je arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený, nakoľko z jeho odôvodnenia nemožno jednoznačne vyvodiť, z čoho súd vychádzal keď priznal žalobkyni ňou požadovanú náhradu škody, pričom konštatoval, že výška a spôsob jej vyčíslenia neboli v zásade v konaní namietané, keď nie je zrejmé, z čoho súd uvedené vyvodil, pretože žalovaný spochybňoval jednak škodu ako takú (jej vznik, existenciu) a rovnako aj jej výšku, čo vyplýva okrem iného aj zo zápisnice z pojednávania 28.4.2016 a z jeho písomných podaní. Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie mali za následok, že rozhodnutie nespĺňalo požiadavky obsiahnuté v ustanovení v § 220 CSP. Súdu prvej inštancie uložil v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne vec prejednať, v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie (teraz už výlučne podľa príslušných ustanovení CSP o vykonávaní dôkazov), výsledky celého konania zhodnotiť a až potom o veci rozhodnúť, pričom je potrebné náležite sa vysporiadať s relevantnou právnou i skutkovou argumentáciou strán sporu a nové rozhodnutie náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 a 3 CSP odôvodniť.

9. Súd prvej inštancie následne riadne zopakoval a doplnil dokazovanie na pojednávaní dňa 23.10.2019, vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil napadnutý (druhý) rozsudok. Dôvodil, že predmetný spor nie je spotrebiteľským sporom, nakoľko žalobou bol uplatnený nárok na náhradu škody, ktorá mala vzniknúť neoprávneným odberom plynu, žalovaný v konaní nemá postavenie spotrebiteľa, keďže žalobkyňou uplatnený nárok nemá základ v spotrebiteľskej zmluve. Konštatoval aktívnu vecnú legitimáciu žalobkyne v spore ako prevádzkovateľa distribučnej siete (PDS), danú v zmysle § 82 ods. 2 ZoE, kde je žalobkyňa uvedená ako jeden zo subjektov oprávnených uplatňovať si náhradu škody v prípade neoprávneného odberu. Žalobkyňa mala za to, že zanikla platnosť overenia meradla, z tohto dôvodu žalobkyňa distribuovala (dopravila) odberateľovi 0 m³ zemného plynu a dodávateľ žalobkyňi z tohto dôvodu zaplatil sumu 0 Eur. Plyn patriaci žalobkyňi sa zo siete odoberá v tých prípadoch, v ktorých konkrétny konečný odberateľ neodoberá plyn, ktorý patrí jeho zmluvnému dodávateľovi. Keďže plyn bol v rozhodnom období žalovanému skutočne dodaný, čo nebolo v konaní sporné, a zároveň za toto obdobie za odber plynu nezaplatil svojmu dodávateľovi (ZSE Energia, a. s.), nakoľko mu boli preddavky vrátené ako preplatok, súd prvej inštancie uzavrel, že ak vznikla škoda, vznikla práve žalobkyňi. S prihliadnutím na vykonané dokazovanie mal za to, že v konaní nie je možné považovať za preukázané tvrdenie žalobkyne, že by na odbernom mieste žalovaného došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, od ktorej skutočnosti odvodzovala žalobkyňa svoj nárok na náhradu škody voči žalovanému. Žalobkyňa spolu so žalobou predložila znalecký posudok znalca z odboru kriminalistika, odvetvie mechanoskopia. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že na plombe plynomera došlo k odstráneniu jedného zaisťovacieho prvku plomby, avšak sporné bolo kedy k tomuto poškodeniu prišlo. Súd prvej inštancie nepovažoval znalecký posudok za preskúmateľný, nakoľko opis priebehu znaleckého skúmania neumožňuje preskúmať jeho obsah a overiť odôvodnenosť postupov a v takom prípade nie je možné vylúčiť, že k poškodeniu zaisťovacieho prvku došlo až v priebehu znaleckého skúmania. Ak záver znaleckého posudku znie, že došlo k poškodeniu jedného zaisťovacieho prvku plomby, vyžaduje sa, aby spôsobil, akým znalec k takémuto záveru prišiel, bol preskúmateľný priamo zo znaleckého posudku, teda aby znalec riadne zdokumentoval porušovanie zabezpečovacieho zariadenia - plomby. Ešte naliehavejšia je takáto požiadavka v prípade, ak zadávateľom znaleckého posudku nebol súd, ale jedna zo strán sporu (ktorej je výsledok znaleckého dokazovania na prospech) a zároveň druhá strana nemala možnosť sa zúčastniť pri znaleckom dokazovaní, a tiež v prípade ak ako účel znaleckého posudku je uvedené „potvrdenie“ neoprávneného odberu, ktoré sugestívne ladenie otázky môže vzbudzovať pochybnosti o objektívnosti znaleckého posudku. V súčasnosti už nie je možné zistiť, a to ani znaleckým skúmaním, kedy došlo k poškodeniu zaisťovacieho prvku. Pri takomto nedostatku znaleckého posudku, keď záver znaleckého posudku (že na plombe bol odstránený jeden zaisťovací prvok plomby, na ktorú skutočnosť mal prísť znalec pri znaleckom skúmaní) nie je jednoznačne preskúmateľný, resp. nie je možné ho považovať za hodnoverný pre nepreskúmateľnosť postupu znalca, nie je možné na znalecký posudok ako na dôkaz prihliadať a z neho vychádzať. Znalec nezistil, že by došlo k falšovaniu plomby, nakoľko uzavrel, že sporný odtlačok čefuste plombovacích klieští a kontrolný odtlačok mohli byť vytvorené čefusťou toho istého nástroja. Znamená to teda, že plomba pri číselníku meradla nebola vymenená, išlo o pôvodnú plombu. Zasiahnutie do číselníka meradla sa môže vykonať spôsobom, že sa odstráni plomba na kryte číselníka, po čom je možné kryt číselníka odstrániť a na číselníku je možné pretočiť jednotlivé číslice, pričom následne bude plynomer zaznamenávať spotrebu bez toho, aby bolo možné akýmkoľvek spôsobom zistiť, o koľko m³ bol číselník stočený. Ak však nedošlo k nahradeniu plomby novou (keďže odtlačok raznice bol v poriadku), nie je zrejmé, akým spôsobom by mohlo dôjsť k opakovanému vyberaniu a vkladaniu plomby (za účelom zasahovania do číselníka meradla), nakoľko znalec v posudku nekonštatoval, že by boli okraje plomby poškodené a niesli známky napr. vypačovania.

Súd prvej inštancie mal za to, že žalobkyňi sa v konaní nepodarilo preukázať ani vznik škody, pričom ani prípadné preukázanie porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na meradle a preukázanie odberu plynu takýmto meradlom nepostačuje na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody, pretože žalobkyňa je tiež povinná preukázať, že jej skutočne vznikla škoda, keď samotný vznik škody nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky. Pokiaľ ide o výšku škody preukázovanú vyhláškou, keďže neboli preukázané predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, považoval súd prvej inštancie za nevhodné vykonávať dokazovanie ohľadom výšky škody. Uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala predpoklady objektívnej zodpovednosti, keď neuniesla dôkazné bremeno ohľadom preukázania porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ani toho, že jej vznikla škoda, z čoho súd vyvodil ten právny záver, že žaloba je v celom rozsahu nedôvodná, a preto ju v celom rozsahu zamietol. Poukázal tiež na skutočnosť, že hoci žalobkyňa má za to, že vie, koho zavinením

jej mala vzniknúť škoda (konaním osoby V. B., resp. členov organizovanej skupiny), zvolila cestu domáhania sa náhrady škody voči odberateľovi, hoci podľa názoru súdu subjektívna zodpovednosť za spôsobenú škodu prípadného páchatel'a trestného činu má prednosť pred zodpovednosťou objektívnou. Bol tiež názoru, že žalobkyni by nebolo možné priznať požadovanú istinu s príslušenstvom ani titulom bezdôvodného obohatenia.

Odvolaťka v odvolaní namietala najmä to, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil okolnosti týkajúce sa poškodenia zabezpečenia plynového meradla, kedy z dokazovania (znalecký posudok, výpoveď znalca) vyplynulo, že zabezpečenie meradla bolo jasne a zreteľne poškodené, ďalej že súd pri právnom posúdení nároku na náhradu škody vychádzal zo súdneho rozhodnutia, ktoré nie je na území SR záväzné a zároveň dané rozhodnutie pojednávalo o odlišnej energetickej komodite, a napokon že súd sa v rámci právneho posúdenia odchyľil od právneho názoru súdu vyššej inštancie, bez relevantného odôvodnenia.

Odvolač súd, vychádzajúc z právne záväzných názorov prezentovaných v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9.3.2021 č. k. III. ÚS 114/2020-81, je názoru, že: Právny vzťah medzi žalobkyňou ako prevádzkovateľom distribučnej siete (ďalej len „PDS“) a žalovanou (resp. pôvodne jej právnym predchodcom) je vzťahom občianskoprávnym, a to bez ohľadu na to, či je medzi nimi uzatvorená zmluva, tento vzťah je primárne regulovaný zákonom o energetike, pretože Občiansky zákonník je lex generalis pre celú súkromnoprávnu sféru vôbec, ktorý upravuje majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb (§ 1 ods. 2 O. z.), vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou je vzťahom majetkovým (predmetom je peňažné plnenie z titulu náhrady škody) a v tomto vzťahu majú tieto subjekty navzájom rovné postavenie (§ 2 ods. 2 O.z.). Rovnosť sa prejavuje v nemožnosti nanútiť druhej strane povinnosť jednostranným úkonom, a zároveň v nemožnosti autoritatívneho vynútenia splnenia povinnosti druhého účastníka bez toho, aby sa príp. oprávnený účastník obrátil na príslušný orgán (napr. súd) so žiadosťou o poskytnutie ochrany jeho tvrdeného ohrozeného alebo porušeného práva, v konaní pred ktorým majú obaja účastníci rovné postavenie. Pre koncepciu jednotlivých inštitútov (vrátane inštitútu náhrady škody), ktoré sú prípadne čiastočne upravené aj v osobitných predpisoch (vrátane aj zákona o energetike), platí, že sa subsidiárne použijú príslušné ustanovenia O.z.. Nevylučuje to ani povaha zákona o energetike ako verejnoprávneho predpisu. Inštitút náhrady škody je pritom všeobecne postavený na princípe zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením povinnosti aspoň z nedbanlivosti podľa § 420 ods. 1 a 3 O.z., teda tzv. subjektívnej zodpovednosti. Pokiaľ nie je možné dospieť k záveru o tom, že by v danom prípade malo ísť o osobitný typ zodpovednosti za škodu, pôjde o všeobecnú zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti, ktorá je vybudovaná na princípe subjektívnej zodpovednosti, t. j. zodpovednosti za zavinenie, teda aspoň za nedbanlivosť, ktorá sa prezumuje (§ 420 ods. 3 O.z.), pri ktorej má zodpovedný subjekt možnosť sa spod zodpovednosti vyvinieť. Občiansky zákonník upravuje aj osobitné typy zodpovednosti za škodu (§ 420a a nasl. O.z.), kde sa uplatňuje princíp subjektívnej aj objektívnej zodpovednosti (pri objektívnej zodpovednosti s možnosťou liberácie alebo bez tejto možnosti). Vo všetkých prípadoch však prichádza do úvahy aj aplikácia § 441 O.z. o zavinení poškodeného a § 450 O.z., ktoré súdu priznáva moderačné oprávnenie z dôvodov hodných osobitného zreteľa náhradu škody znížiť. Vo svetle týchto predbežných úvah je potrebné preskúmať inštitút zodpovednosti za neoprávnený odber plynu podľa § 82 ZoE.

Podľa § 82 ods. 1 až 5 ZoE: (1) Neoprávneným odberom plynu je odber a) bez uzavretej zmluvy o 1. pripojení k prepravnej sieti alebo o pripojení k distribučnej sieti, 2. dodávke alebo združenej dodávke plynu, alebo 3. prístupe do prepravnej siete a preprave plynu alebo prístupe do distribučnej siete a distribúcie plynu, b) nemeraného plynu, c) bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu, d) meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete, e) ak odberateľ neumožnil prevádzkovateľovi distribučnej siete prerušenie dodávky plynu; taký odber sa za neoprávnený odber považuje odo dňa, keď odberateľ neumožnil prerušenie dodávky plynu, f) ak odberateľ nedodržiaval obmedzenia určené dodávateľom plynu, prevádzkovateľom prepravnej siete, prevádzkovateľom zásobníka alebo prevádzkovateľom distribučnej siete, g) ak odberateľ nedodržiaval zmluvne dohodnuté platobné podmienky, h) ak odberateľ opakovane bez vážneho dôvodu neumožnil prístup k meradlu, aj keď bol na to prevádzkovateľom distribučnej siete vopred vyzvaný písomnou výzvou, ktorej doručenie odberateľ potvrdil. (2) Odberateľ, ktorý neoprávnené odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnené odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

(3) Ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l). (4) Ak ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa odseku 1 písm. d), výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa určí ako cena neoprávnene odobratého množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Pre výpočet škody spôsobenej druhým a ďalším takým neoprávneným odberom plynu na tom istom odbernom mieste sa použije postup podľa odseku 3. (5) Prevádzkovateľ distribučnej siete je oprávnený vykonať potrebné technické opatrenia v distribučnej sieti na účel zabránenia neoprávnenému odberu.

Z jednotlivých skutkových podstát opísaných v § 82 ods. 1 ZoE vyplýva, že v podstate vo všetkých prípadoch možno vystopovať nejaké porušenie alebo opomenutie na strane odberateľa - buď neuzatvorenie zmluvy [písm. a)], odber nameraného plynu [písm. b)], bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu [písm. c)], alebo ktoré nebolo namontované PDS [písm. d) druhá alinea], alebo ak odberateľ neumožnil PDS prerušenie dodávky plynu [písm. e)], nedodrжал určené obmedzenia [písm. f)] alebo zmluvne dohodnuté platobné podmienky [písm. g)] či opakovane bez vážneho dôvodu neumožnil prístup k meradlu [písm. h)]. Vo všetkých týchto prípadoch teda odberateľ porušuje svoje povinnosti, resp. je si vedomý okolností, pre ktoré je jeho odber plynu neoprávnený, prečo je spravodlivé od neho požadovať náhradu škody.

Od týchto prípadov sa svojím jazykovým znením odlišuje prípad podľa § 82 ods. 1 písm. d/ prvej aliney ZoE, z ktorého nevyplýva potreba žiadneho pričinenia odberateľa na protiprávnom stave, dokonca ani jeho vedomosť o takomto protiprávnom stave, čo podporuje následne aj § 82 ods. 4 ZoE, keďže v zmysle tohto ustanovenia sa predpokladá neoprávnený odber plynu aj v prípade, ak ide o meradlo umiestnené na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, keď k takémuto porušeniu môže dôjsť aj vandalizmom. Podľa § 76 ods. 11 ZoE odberateľ plynu je povinný prevádzkovať odberné plynové zariadenie tak, aby nepoškodil určené meradlo. Akýkoľvek zásah do určeného meradla v rozpore s osobitným predpisom je zakázaný. Týmto osobitným predpisom je v súčasnosti zákon č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý osobitne zakazuje poškodzovanie, pozmeňovanie alebo odstraňovanie okrem iného zabezpečovacej značky (§ 16 ods. 3 cit. zákona), do 30.6.2018 to bol zákon č. 142/2000 Z.z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (podľa § 19 ods. 3 poškodzovanie, pozmeňovanie alebo odstraňovanie platných overovacích značiek, zabezpečovacích značiek alebo značiek montážnika je zakázané.). Z § 76 ods. 11 ZoE teda vyplýva povinnosť odberateľa plynu nepoškodzovať určené meradlo a nezasahovať doň, okrem iného tak, že by tým poškodil, pozmenil alebo odstránil zabezpečovaciu značku. Všeobecné súdy ustanovenia § 76 ods. 1 ZoE (Dodávku plynu je povinný merať prevádzkovateľ distribučnej siete vlastným určeným meradlom, ktoré koncovému odberateľovi plynu bezodplatne montuje, udržiava a pravidelne zabezpečuje jeho overenie) a § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE vykladajú tak, že je jedno, či o porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, t. j. zabezpečovacej značky, odberateľ vedel alebo nevedel, t. j. jeho zodpovednosť konštruujú ako zodpovednosť objektívnu. Vychádzajú pritom najmä z gramatického znenia § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE, ktoré práve v tomto prípade o žiadnom neoprávnenom konaní odberateľa nehovorí. Tento výklad substancujú aj potrebou chrániť distribučnú sieť a praktickými možnosťami, ktoré pri plnení tejto úlohy vo verejnom záujme PDS má k dispozícii. Vo všeobecnosti tak súdy zohľadňujú aj to, že ďalším dôvodom na zavedenie objektívnej zodpovednosti môže byť fakt, že z neoprávneného odberu má prospech samotný odberateľ, a to bez ohľadu na skutočnosť, či neoprávnenú manipuláciu zaviniel alebo či o nej vôbec vedel. S týmto názorom sa súdna prax široko stotožňuje.

V predmetnom spore súd prvej inštancie prišiel k záveru o objektívnej zodpovednosti odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ prvej aliney ZoE. Aj pri subjektívnej zodpovednosti by bol tento predpoklad splnený z dôvodu, že zavinenie sa prezumuje a určené meradlo bolo v uzamknutých priestoroch právneho predchodcu žalovanej, čím sa prípadný zásah tretej osoby javí byť dostatočne presvedčivo vylúčený. Zo zákonnej konštrukcie objektívnej zodpovednosti odberateľa možno dovodiť zvýhodnenie žalobkyne ako PDS. V prípade sporu týkajúceho sa neoprávneného odberu tak častokrát dochádza k stretu dvoch rovnocenných vlastníckych práv. Keďže tu dochádza k stretu medzi zásahom do majetkového práva odberateľov plynu a zásahom do majetkového práva PDS, ktorý chráni aj verejný záujem na bezpečných dodávkach plynu, takýto záver o obmedzení práva jednej osoby (odberateľa) v prospech práva druhej osoby (PDS) je ústavne prípustný aj z hľadiska testu proporcionality. Cieľom zakotvenia objektívnej zodpovednosti odberateľa za neoprávnený odber pri

porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je stabilita a ochrana distribučnej sústavy, čo je cieľ legitímny. Na jeho dosiahnutie je zakotvená objektívna zodpovednosť, ktorá motivuje odberateľa k tomu, aby neuskutočňoval neoprávnený odber prostredníctvom poškodzovania meradla. Uvedený prostriedok je schopný dosiahnuť takýto cieľ (teda je vhodný), a zároveň je nevyhnutný, keď iné spôsoby jeho docielenia prezentované dosiaľ neboli. Pokiaľ ide o primeranosť vzniknutej ujmy vo vzťahu k zamýšľanému cieľu, tu je potrebné pri aplikácii objektívnej zodpovednosti venovať zvýšenú pozornosť predpokladom, za ktorých táto zodpovednosť vzniká a v akom rozsahu, ako aj využit' súvisiace inštitúty, ktoré sa pri náhrade škody uplatňujú, čo súd prvej inštancie v danom prípade neopomenul.

Zvýšenú opatrnosť a vyvažovanie vo vzájomnom strete stojacich záujmov odberateľov plynu a PDS vyžaduje aj zohľadnenie tej skutočnosti, že odberatelia plynu v domácnostiach majú zároveň postavenie spotrebiteľov, pričom tomuto ich postaveniu by mal zodpovedať aj ich vzťah k PDS, ktorý je od základného vzťahu k dodávateľovi plynu odvodzovaný. Pokiaľ je odberateľom spotrebiteľ podľa O.z., pričom jeho existujúce práva majú byť posilnené a zaručené, znamená to, že je nevyhnutné aj derivovaný vzťah medzi spotrebiteľom a PDS posudzovať optikou spotrebiteľského práva; do právneho vzťahu sa spotrebiteľ a PDS dostávajú len pre účely plnenia spotrebiteľskej zmluvy. Postavenie spotrebiteľa potom nemôže byť vo vzťahu k PDS vykladané v rozpore so spotrebiteľským právom. Ak majú mať zaručený rovnaký obsah a rovnakú ochranu právo PDS nebyť majetkovo poškodený (v dôsledku neoprávneného odberu plynu) a na strane druhej právo odberateľa byť chránený proti úbytku majetku (t. j. byť zodpovedným za škodu len tam, kde to zákon predvída), nesmie ochrana poskytovaná jednému subjektu vlastnickeho práva byť v nepomere k možnostiam ochrany, ktoré má druhý subjekt. V dôsledku relatívne striktnnej zodpovednosti odberateľa (a z toho vyplývajúcim zásahom do jeho vlastnickeho práva) treba túto prísnosť vyvažovať inými dostupnými inštitútmi a rozhodne treba trvať na preukázaní zákonom predpokladaných podmienok pre vznik zodpovednosti za škodu, ako aj jej rozsahu.

Aby vôbec došlo k vzniku objektívnej zodpovednosti, treba naplniť tri základné predpoklady: musí dôjsť k existencii neoprávneného odberu plynu, musí vzniknúť škoda na strane PDS a musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom a vznikom škody. Preukazovanie týchto skutočností zaťažuje PDS, pričom zároveň musí mať odberateľ možnosť tieto skutočnosti vyvracať (najmä preukazovať, že k neoprávnenému odberu nedošlo), resp. preukazovať alebo podieľať sa na zisťovaní toho, k akkej skutočnej škode došlo. Nemožno len mechanicky aplikovať zákon, a preto treba zistenie neoprávneného odberu podrobiť povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti strán a záver o tom, že došlo k poškodeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii podložiť presvedčivými dôkazmi. Pri náhrade škody vyvolanej neoprávneným odberom plynu platí, že sa nahrádza v prvom rade skutočná škoda (§ 82 ods. 2 ZoE); škoda určená prepočtom podľa osobitného predpisu (vyhlášky č. 449/2012 Z. z.) sa použije len v prípade, ak nemožno vyčíslit' vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov (§ 82 ods. 3 ZoE), čo musí všeobecný súd náležite preskúmať a odôvodniť. Ak však ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE, výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa určí ako cena neoprávnene odobratého množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Pre výpočet škody spôsobenej druhým a ďalším takým neoprávneným odberom plynu na tom istom odbornom mieste sa použije postup podľa § 82 ods. 3 ZoE (§ 82 ods. 4 ZoE). Pokiaľ je možné na základe preukázaného dôkazného stavu skutkovo ustáliť množstvo odobratého plynu, nie je na mieste aplikovať § 82 ods. 3 a 4 ZoE o náhradnom spôsobe určenia výšky škody (či už podľa vyhlášky alebo podľa typového diagramu dodávky), ktorých aplikácia prichádza do úvahy iba v prípade nemožnosti vyčíslit' skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov.

Z logiky veci potom vyplýva, že aj náhradný spôsob určenia výšky škody sa má čo najviac blížiť k náhrade len skutočne vzniknutej škody. Preto aj v prípadoch určovania výšky škody podľa vyhlášky treba preukázať rozhodujúce okolnosti, z ktorých bude vyplývať predpokladaná škoda. Podľa uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS 137/2018 zo 14.2.2018 „uplatnenie občianskoprávneho inštitútu náhrady škody je založené na náhrade skutočnej škody, keďže náhrada škody plní kompenzačnú, a nie sankčnú funkciu“. Ak by sa nahrádzala fiktívna škoda vypočítaná podľa vzorca bez ohľadu na skutkové okolnosti, došlo by k vychýleniu zo spravodlivej rovnováhy medzi legitímnym záujmom PDS na náhrade skutočnej škody a ochrane distribučnej siete a zásahom do majetkových práv neoprávneného odberateľa, ktorý by sa tak stal už zásahom neprimeraným. Pri posudzovaní tejto spravodlivej rovnováhy je nutné vychádzať z toho, že občianskoprávny inštitút náhrady škody plní funkciu kompenzačnú a preventívnu a výška škody nemôže byť akousi nadkompenzáciou poškodeného, či dokonca sankciou neoprávneného odberateľa za neoprávnený odber (podobne nález Ústavného súdu Českej republiky č. k. I. ÚS 668/15

z 11. augusta 2015 a č. k. Pl. ÚS 29/13 z 1. apríla 2014). V rámci občianskoprávnej zodpovednosti je nutné hradiť skutočnú škodu, teda ujmu na majetku poškodeného, a túto preto treba zisťovať.

Na základe fiktívneho výpočtu dochádza k zisteniu teoretického maximálneho množstva odobratého plynu, teda vychádza sa z maximálnych možných hodnôt odberu a jeho nepretržitého trvania, čo pre odberateľa nie je vôbec priaznivé. Výška škody sa tak ľahko vyšplhá na hodnoty, ktoré sú celkom nereálne. Keďže inštitút náhrady škody nie je sankčným prostriedkom, ale má plniť predovšetkým funkciu kompenzačnú a preventívnu, vypočítaná výška škody nemá byť neúmerná skutočnosti. K jej stanoveniu by mali všeobecné sudy pristupovať na základe spravodlivého uváženia a vždy prihliadať na okolnosti prípadu. K určeniu čo najobjektívnejšej skutočnej škody im môžu slúžiť napríklad údaje o histórii predchádzajúcej spotreby na danom mieste, znalecké posudky, poznatky z prípadného trestného konania alebo informácie o spotrebičoch na odbernom mieste. Zároveň od vypočítanej výšky škody je nutné odpočítať prípadné platby (napr. vo forme záloh), ktoré uhradil odberateľ v období neoprávneného odberu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 33 Cdo 3287/2009 z 15. decembra 2011). Bez dopĺňujúceho zisťovania skutočne spôsobenej škody by bol odberateľ neprímerane zaťažovaný, čo by bolo v rozpore s jeho právom na ochranu majetku.

Aj vyčíslenie výšky škody podľa vyhlášky vyžaduje najskôr preukázanie toho, že škoda vôbec vznikla. Z § 82 ods. 2 ZoE vyplýva, že odberateľovi vznikne povinnosť uhradiť PDS skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla - teda základným predpokladom vzniku nároku je existencia skutočne vzniknutej škody. Právna teória a súdna prax za skutočnú škodu (*damnum emergens*) považuje majetkovú ujmu vyjadriteľnú v peniazoch, ktorá spočíva v zmenšení existujúceho majetku poškodeného v dobe, keď došlo k škodnej udalosti. Predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu, resp. aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky vyplývajúce z toho, že navrátenie do predošlého stavu nebolo dobre možné alebo účelné.

Ani princíp objektívnej zodpovednosti neznamená, že podmienkou vzniku zodpovednosti za škodu nie je existencia samotnej škody, ale iba to, že na rozdiel od zodpovednosti subjektívnej podmienkou vzniku zodpovednosti nie je zavinenie škodcu či už vo forme úmyslu, alebo nedbanlivosti.

Citované ustanovenia zákona nezbavujú PDS povinnosti preukázať, že mu vznikla skutočná škoda (v zmysle už uvedeného). Samotný vznik škody tiež nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky, keď odsek 3 citovaného ustanovenia je možné aplikovať iba v prípade nemožnosti vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Predtým, ako k takémuto výpočtu dôjde, je však nevyhnutné mať vznik skutočnej škody preukázaný.

Zásadne platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalujúca strana, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce, sú záležitosťou žalovanej strany. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán konania. Táto norma tak zásadne určuje rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno sa delia medzi stranami konania v závislosti na aktuálnom priebehu konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu. Dôkazné bremeno je inštitútom procesného práva a rozumie sa ním procesná zodpovednosť strany konania za preukázanie svojich tvrdení. Úlohou súdu je potom označené a navrhnuté dôkazy stranami konania zákonným spôsobom vykonať, dôkazy vyhodnotiť podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho čo uviedli strany konania. V spore o náhradu škody nesie veriteľ bremeno tvrdenia, že boli naplnené atribúty zodpovednostného vzťahu za škodu, medzi ktoré patrí teda aj vznik škody aj jej výška, ohľadom ktorej nesie tiež dôkazné bremeno.

Odvolačný súd je rovnako ako súd prvej inštancie názoru, že žalobkyňa v predmetnom spore neunesla dôkazné bremeno, keď nepreukázala vznik/existenciu skutočnej škody. Ako už bolo vyššie uvedené princíp objektívnej zodpovednosti neznamená, že podmienkou vzniku zodpovednosti za škodu nie je existencia samotnej škody, ale iba to, že na rozdiel od zodpovednosti subjektívnej podmienkou vzniku zodpovednosti nie je zavinenie škodcu či už vo forme úmyslu alebo nedbanlivosti. Žalobkyňa bola povinná preukázať, že jej vznikla skutočná škoda, samotný vznik škody nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky, keď § 82 ods. 2 ZoE je možné aplikovať iba v prípade nemožnosti vyčísliť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, avšak predtým ako k takémuto výpočtu dôjde, je nevyhnutné mať vznik skutočnej škody preukázaný. Len samotný neoprávnený zásah do zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii ešte nemusí automaticky znamenať, že meradlo je nefunkčné a jeho meranie je bez ďalšieho irelevantné. PDS/žalobkyňa musí v konaní preukázať nielen to, že došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ale aj to, že v príčinnej súvislosti s tým došlo ku škode. Žalobkyňa však v predmetnom spore

netvrdila a nepreukazovala, že došlo k nesprávnemu zaznamenávaniu odberu plynu a že takýmto spôsobom meraný (alebo nameraný) odber plynu bol vykonaný odberateľom/pôvodným žalovaným, čím vznikla žalobkyňi/PDS škoda. Netvrdila, že meradlo skutočne vykazuje odchýlku oproti norme, že je pozmenené, doplnené prostriedkami na ovplyvňovanie meradla alebo inak obídene. Žalobkyňa by vznik škody mohla preukázať len v prípade, ak by tvrdila a preukázala, že na odbernom mieste došlo aj k samotnej neoprávnenej manipulácii, ktorej má plomba zabrániť, ak by tvrdila a preukázala, že pôvodný žalovaný ako spotrebiteľ odobral viac plynu ako zaplatil dodávateľovi, čo však žalobkyňa netvrdila ani nepreukázala. V danom kontexte preto nebola v konečnom dôsledku podstatnou správnosť alebo nesprávnosť znaleckého posudku, preto sa odvolací súd viac touto otázkou nezaoberal, nakoľko žalobkyňa v spore nepreukázala jeden zo základných predpokladov vzniku občianskoprávnej zodpovednosti za škodu (ktoré predpoklady musia byť splnené kumulatívne), a to existenciu skutočnej škody, z ktorého dôvodu súd prvej inštancie správne žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Vo vzťahu k odvolacej námietke, že súd prvej inštancie nezdôvodnil odklon od stabilnej rozhodovacej praxe vyšších súdnych autorít (rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/140/2017 z 10.1.2018, sp. zn. 26Co/164/2017 z 26.6.2018, sp. zn. 31Cob/40/2017 z 30.5.2018, sp. zn. 9Co/65/2018 z 26.3.2019, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/51/2017 z 22.3.2018, sp. zn. 5Obdo/32/2018 z 29.11.2018, sp. zn. 2Obdo/32/2018 z 30.5.2019), ktoré potvrdzujú oprávnenosť nároku žalobkyne a z časového aj názorového hľadiska prekonávajú dovtedajšiu rozhodovaciu prax, na ktorú prvoinštančný súd poukázal, čím porušil právo žalobkyne na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a nesprávnym procesným postupom porušil právo žalobkyne na spravodlivý súdny proces, odvolací súd s poukazom na čl. 2 a § 220 ods. 3 CSP uvádza, že súd prvej inštancie sa vysporiadal s podstatnými skutkovými a právnymi argumentmi oboch strán sporu a so všetkými podstatnými skutkovými a právnymi otázkami, z odôvodnenia rozhodnutia možno zistiť úvahy súdu, na ktorých založil svoje rozhodnutie a prečo považoval argumentáciu žalobkyne za nesprávnu. Aj keď v napadnutom rozhodnutí neoznačil všetky žalobkyňou uvedené rozhodnutia Krajského súdu v Trnave a Najvyššieho súdu SR (označením súdu a sp. zn.), tak napriek tomu sa vysporiadal dôkladne a presvedčivo s argumentáciou v nich uvedenou, pretože práve touto argumentáciou argumentovala v konaní žalobkyňa. Žalobkyňa tak dostala odpoveď na to, prečo jej argumentácia, podporená ňou uvádzanými súdnymi rozhodnutiami, je nesprávna.

Nedôvodnou bola aj námietka žalobkyne, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na rozhodnutí súdnej autority iného štátu (Nález ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 668/15 z 11.8.2015) a že bez akejkoľvek interpretácie prebral argumentáciu tohto rozhodnutia, keďže súd prvej inštancie uviedol vlastnú argumentáciu a len podporne poukázal na argumentáciu z tohto rozhodnutia (týkajúceho sa inej komodity, čoho si bol súd prvej inštancie vedomý, nakoľko to uvádza v 88. bode odôvodnenia), s ktorého závermi sa stotožnil (podobne ako napr. ÚS SR v jeho Náleze III. ÚS 114/2020-81), rovnako podporne poukázal na rozhodnutie KS v Trnave sp. zn. 26Co/291/2014, v ktorom odvolací súd poukázal na uvedený Nález ÚS ČR.

Vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania strán a štátu odvolateľka neuviedla žiadnu odvolaciu argumentáciu, ktorou by spochybnila vecnú správnosť rozhodnutia v tejto časti, odvolací súd je názoru, že rozsudok je aj v takejto časti vecne správny.

Odvolací súd nezistil, že by prvoinštančný súd porušil zásady vyplývajúce z ust. § 191 CSP v súvislosti s hodnotením dôkazov, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, pričom svoje skutkové zistenia správne subsumoval pod aplikovaný právny predpis a daný právny vzťah správne právne posúdil. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite, podrobne a logicky odôvodnil, odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nároku a obranou proti takému uplatneniu.

Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzal do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, jeho zdôvodnenie ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku, je v ňom totiž dostatočne vysvetlené z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal aj ako vec - zistený skutkový stav - právne posúdil.

Za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek strany, ktorá je nespokojná s právnymi závermi, tým

nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo účastníka konania (strany), aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania (strana) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Odvolací súd na základe všetkého vyššie uvedeného preto podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietajúcej žalobu, v časti náhrady trov konania strán a štátu (II., III. a IV. výrok) z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil.

10. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne plne úspešnej žalovanej priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobkyni, a to z dôvodu, že strana, ktorá mala plný úspech vo veci (žalovaná), má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala (žalobkyňa), keď odvolací súd nevidel v predmetnej veci žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočné nepriznanie náhrady trov konania (§ 257 CSP).

11. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)